

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 38 din, polletno 20 din,
četrtletno 11 din; inozemstvo 76 din
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon 21-18

Gene inseratom: Cela stran
3000 din, pol strani 1500 din, četrt
strani 750 din, osminka strani 400 din
— Mali oglasi posamezna beseda za
naročnika 1 din, za nenaročnika 2 din

Vojna pozorišča v Albaniji in Afriki

Napori Italijanov v Albaniji

Italijanska protiofenziva

Novi vrhovni poveljnik italijanskih čet v Albaniji, general Cavallero, je pripravil načrt za italijansko protiofenzivo, ki je pričela dne 22. januarja na osrednjem frontnem odseku severno od Klisure. Italijani so spravili na to bojišče veliko čet z drugih frontnih delov in iz zaledja. Odločeni so, da tu ne samo zaustavijo nadaljnje napredovanje grških čet, ampak da jih potisnejo dalje nazaj, s čemer bi v ugodnem primeru lahko prisilili Grke tudi do umika ob morju. Ako bi se ta načrt uresničil, bi bila odvrnjena vsaka nevarnost za Valono in Berat.

Italijanski vrhovni poveljnik Cavallero bo skušal storiti vse, da prepreči grški predor

do teh dveh izredno važnih mest in postojank v Albaniji.

Prvi del italijanske protiofenzive na osrednjem frontnem odseku je izzval krvave boje, najbrž najbolj srdite v vsem dosedanem poteku spopadov med Italijani in Grki, vendar ti napadi niso dosegli zaželenega uspeha. Grki so odbili doslej vse italijanske napadalne sunke. Na nekaterih mestih so se sicer morali trenutno za malenkost umakniti, toda v protinapadih niso zopet zavzeli samo prejšnjih položajev, ampak so prisilili Italijane, da so se umaknili iz nekaterih svojih starih postojank.

Grki se na jugovzhodu tudi počasi bližajo obmorskemu pristanišču Valona.

Če se bo Grkom posrečilo, da zlomijo italijansko protiofenzivo, bosta Valona in Berat kmalu v grških rokah.

Angleška ofenziva v Afriki

Angleži zavzeli Tobruk

Zadnjič smo napovedali, da bo angleška vojska napravila končni napad na libijsko obmorsko pristanišče ter trdnjavo Tobruk in jo zavzela. Naša napoved se je tudi izpolnila.

Napad se je zavlekel radi peščenih viharjev, ki so onemogočali oblegovalcem izgled. Prvi lepši dan 21. januarja zjutraj so porabile čete angleškega generala Wawella, da so navalile po 20 dnevni oblegi in popolni obkolutvi 150 tobruških utrdb, katere so bile za glavni naskok razrahljane z bombardiranjem iz angleških topov, letal in bojnih ladij.

Omenjenega jutra so izvršile napad na Tobruk tri avstralske divizije, pojačene z dvema polkoma težkega topništva. Poleg tega sta napadli dve oklopni diviziji in francoske motorizirane edince generala De Gaullea. Že prvi naval je prebil sovražno utrjeno črto v globino 16 km. Prvi angleški napadalni oddelki so zavzeli po predoru trdne postojanke nad mestom Tobruk, od katerega so bili prvi dan navala oddaljeni komaj 5 km. Nočno tema je onemogočila nadaljnje prodiranje, ki se je pa nadaljevalo 22. januarja in je bilo zaključeno po 30 urnih bojih s predajo Tobruka.

Ujetniki in plen

Ujetih je bilo nad 25.000 mož. Med ujetniki je poveljnik armadnega zbora, divizionar, dva nadaljnja generala, en admiral ter večje število generalštabnih častnikov suhozemske vojske in mornarice. Skupno je bilo ujetih v Tobruku osem častnikov z generalsko šaržo. Med vojnim plenom je nad 200 topov in različen vojni material. Italijani so izgubili v tobruški luki 9000 tonsko križarko »San Giorgio«, ki je bila zgrajena leta 1910., in je igrala važno vlogo kot admiralska ladja v vojni s Turki za Tripolis in Libijo pred 28 leti. Poleg te ladje sta se nahajali v pristanišču še dve manjši vojni ladji, tri trgovske ladje in ena podmornica.

Kakor smo poročali že v zadnji številki »Gospodarja«, so Angleži zelo skrbno pripravili

naskok, da ne bi imeli preveč žrtev med vojaštvom. Poročajo, da ima angleška vojska pri vsem velikem podjetju okrog 500 mrtvih in ranjenih.

Italijanske izgube od 9. decembra do sedaj

Angleži uradno poročajo, da je v teku njihove ofenzive od 9. decembra do sedaj izgubil italijanski maršal Graziani 11 divizij, kar znači dve tretjini italijanske vojne sile v Libiji. Teh 11 divizij je bilo ali uničenih, ali ujetih, ali razpršenih. Približno sto tisoč italijanskih vojakov je padlo v angleško ujetništvo.

Vsestranski pomen Tobruka

Ameriško in ostalo inozemsko časopisje poroča, da je padec trdnjave Tobruk dal armadi angleškega generala Wawella novo naravno pristanišče, ki je služilo doslej Italijanom kot važno pomorsko oporišče. To pristanišče so Italijani izvrstno utrdili in dopolnili z letališči, skladišči goriva, radijsko postajo in z drugimi modernimi napravami. Že v zimi 1935/36 sredi vojne z Abesinijo so zbrali Italijani v Tobruku več deset tisoč mož, ki so bili pripravljeni za pohod na Egipt v primeru, da bi bili Angleži zaprti italijanskim ladjam prevoz skozi Sueški prekop in proti abesinskemu ozemlju.

Po podpisu angleško-italijanskega sporazuma leta 1937. so se vršile med Tobruk in Sicilijo velike vaje italijanske vojne mornarice in se je zbralo v tobruškem pristanišču do 50 vojnih ladij in med temi križarke po 20.000 ton. Že iz tega je razvidno, kako važno oporišče je bil Tobruk za italijansko afriško armado. — Tobruk so osvojili Italijani 4. oktobra 1911 v vojni s Turčijo. Danes je Tobruk moderno mesto z 10.000, večinoma muslimanskimi prebivalci brez vojaštva. Okolica je popolna puščava. — Za angleško armado predstavlja Tobruk neprecenljivo pridobitev kot zvezna točka v pomorski oskrbovalni poti ter kot dopolnitev kopninske oskrbovalne poti, vodeče od Marse Matruha preko Bardije do Tobruka. Tobruk pa tudi obvladuje glavno cesto, ki teče

ob obali, kakor tudi cesto, ki gre vzporedno z glavno cesto v razdalji kakih 25 km globlje proti notranjosti Libije.

Zasedba Derne in pred Bengazijem

Angleži so nadaljevali prodiranje po zavzetju Tobruka. Tri dni po padcu Tobruka so zasedli angleški motorizirani oddelki pristanišče in letališče v Derna, ki leži 160 km zapadno od Tobruka. Italijani so ob bliskovitem bližanju angleških čet izpraznili Derno, katero so zasedli 26. januarja zjutraj po kratki borbi močni motorizirani angleški oddelki in tanki.

Iz Tobruka pa niso usmerili Angleži bliskovitega prodiranja samo ob obali Sredozemskega morja, ampak so krenili v južno-zapadni smeri proti glavnemu mestu Libije Bengazi. Dosegli so najplodovitejše pokrajine italijanske Libije in se pripravljajo, da naskočijo prestolno mesto Bengazi. Angleška armada je prišla v czemlje, ki ima dovolj vode. Preskrba z vodo je najtežavnejše vprašanje bojevanja v puščavskih predelih. Z zajetjem številnih in izdatnih studencev ne bo treba več dovažati vode za čete, s čemer bo napredovanje še bolj pospešeno.

Angleško letalstvo spremlja in podpira kretanje čet in neprestano bombardira sovražna letališča.

Povdarka vredno je še to dejstvo, da je zajela angleška vojska pri prodiranju preko puščave številne osamljene italijanske posadke, druge pa odrezala od zaledja tako, da se bodo morale zaradi pomanjkanja živil in vode vdati. V odseku pred Bengazijem je pričakovati v najkrajšem času važne dogodke. (K dogodkom od Tobruka do Bengazija glej v današnji številki na strani 7 objavljen zemljevid.)

Napadi na Eritrejo, Abesinijo in Somalijo

Posrečena ofenziva angleškega generala Wawella na severu Afrike je razgibala angleško napadalno podjetnost tudi na afriškem vzhodu. Na vzhodu je pričela proti italijanskim afriški kolonialni pošteti ofenziva iz treh smeri.

Iz angleškega Sudana, in sicer iz mesta Hartum ob Modrem Nilu in iz obmejne trdnjave Kasala prodirajo Angleži v italijansko najstarejšo afriško kolonijo Eritrejo z glavnim mestom Asmara. Tamkajšnji dve italijanski diviziji se umikata zelo naglo proti eritrejskemu železniškemu oporišču Agordat.

Iz nekega abesinskega kraja vodi drugo ofenzivo bivši abesinski cesar Haile Selasie. Izhodišče tega pohoda je angleška trdnjava Gallabat. Abesincem, ki so oboroženi z angleškim orožjem, poveljujejo avstralski častniki. Prvi abesinski odredi so namenjeni v notranjost Abesinije, v kateri je na vseh koncih ter krajih — po inozemskih poročilih — razpihana vstaja proti Italijanom.

Tretji angleški napadalni sunek je usmerjen iz angleške kolonije Kenja proti italijanski Somaliji ob Indijskem oceanu.

Z omenjeno trojno ofenzivo na afriškem vzhodu so v najresnejši nevarnosti italijanske kolonije: Eritreja, Abesinija in Somalija.

Zimska pomoč

Dr. Anton Korošec je obdaroval berače s smehljajem. Mi pa nismo takega kova! Vse preveč radi godrnjamo nad nadležnostjo in vsiljivostjo beračev. Zakaj ne bi dobrovoljno dali svojega daru?

Prav v času mrzle sebičnosti in črne zbežanosti bi nam postala vsakdanjost bolj priljudna, bolj topla in prijetna. Če je bilo kdaj to potrebno, je sedaj, v teh dneh divje brezobzirnosti in brezsrdnosti. Zakaj bi ne mogli doumeti resnice, da so nam dobrine od Boga izročene tudi zato, da bližnjemu nudimo svojo pomoč, po svoji moči, ki jo sami cenimo, in ne morda po cinitvi davkarja in hudobnega jezika?

Slušimo ugovor: »Saj jaz bi, a moral bi prej oni drugi, ki ima mnogo več od mene. Dokler oni drugi tako ne misli, jaz sam nič ne pomenim, še v zasmeh pridem pri onem drugem!« O, koliko izgovorov tiščimo na račun onega »drugega«. Četudi je to večkrat samo izgovor, vendar priča še o dobrem človeku, a priča tudi o veliki duševni nerodnosti tega človeka. Sram ga je, da bi začel. Ta pojav, da se kdo obotavlja začeti, ker se boji, da bo sam, je lasten človeku; kdor ga rabi, ni slab človek, samo cagovec je. Slab človek je le skopuh, kajti skopuh še išče, kje bi revežu vzel.

Temu dobremu človeku je treba reči: Začni! Ne bodi cagovec. Daj zgled! Vedi, da ima tvoj sosed prav takšen pomislek. Začni ti, ki si pogumnejši od njega, da mine strah njega. Kadar kdo pogovori v vasi, mu skušajo dobri sosede priskočiti s tem ali onim darom na pomoč, zato je prav, če vsak misli pri zimski pomoči, da so ubožci in reveži tako pogoreli, da nimajo niti stavbišča, kjer bi mogli postaviti svojo streho. Če bi ljudje tako mislili, bi bilo uboštvo v občini tako omiljeno in redko, da bi ga ljudje ne čutili niti v občinskem proračunu in dokladah.

Kadar bodo potrkali na tvoja vrata, si misli tudi tole: »Živemu človeku se lahko vse pri-

meri. Če se živemu človeku lahko vse pripeti, lahko pridem tudi jaz še v tak položaj, da bom moral iskati pomoč bližnjega.« Naj nihče ne odvrne: »Jaz, da, jaz sem pa tako na vse konce in kraje zavarovan, da mi nič ne more blizu. Meni ne more nič škoditi. Ne, meni ne more nič škoditi!« Zoper udarec usode, nesreče, nežgode in bolezni ni zavarovanja na zemlji. Znana je tale prilika o sadovnjaku in jabolkah: Bogat trgovec je povabil vaško otročad na svoj vrt, ki je bil poln rdečih in debelih jabolk. »Lahko sneste jabolko na tem vrtu kolikor vam drago, samo nihče mi ne sme ničesar nesti z vrta!« Otroci so jedli do onemoglosti, vzdihovali od sitosti in izobilja, samo droben deček pod najboljšo jablano v kotu ni jedel mnogo. Trgovca je zaskrbelo, da bi fantek utegnil biti bolan, zato ga je opazoval. Ko je mislil deček, da ga nihče ne gleda, je zavihtel jabolko preko plotu. »O,« je rekel gospodar, »tako se pa nismo zmenili!« »Kaj, da se nismo zmenili? Zmenili smo se, da z vrta ničesar ne nesemo, jaz sem pa še na vrtu!«

Prav tako — to je nauk, ki sledi iz te prilike — ne moreš ničesar nesti s tega sveta, a čež plot tega sveta lahko prevališ dobra dela. Meči čež plot dobra dela, da boš imel lahko vest, ko boš prosil za dobro žetev! Moliš: »Zgodi se tvoja volja«, a niti usmiljenja nimaš s siromakom, ko vendar Gospod želi, da si usmiljen!

Bodimo torej usmiljeni! Skleni, da boš dal za zimsko pomoč siromakom v vasi, kar se tebi zdi, da je odvišno, daj tisto, čemur se moreš odreči, če potrebno, dostavi to, čemur se moraš odreči. Videl boš, da niti tega vsega ne bi bilo potrebno v vasi, če bi vsak tako mislil in delal, a vsi ubožci v občini bi imeli izdatno podporo, če bi vsak tako storil. O, če bi vsak tako napravil, bi bila Slovenija tako strnjena družina, da bi ji nihče ne mogel blizu! Na nas je, da to dosežemo!

K—s:

Kaj pa ljudska izobrazba?

Zadnjič smo pod tem naslovom razpravljali o onih osebah, ki vodijo, odnosno so tudi in morda najbolj sodegovorni za slovensko ljudsko izobrazbo. Ugotovili smo, da so tozadevno najboljši oni učitelji, ki so našemu preprostemu človeku najbližji po svojem mišljenju ter močni v žrtve zahtevajoči ljubezni do zaupane mladeži in ljudstva sploh. Rekli smo še, da naj tudi kmečki stan skuša skrbeti za učiteljski naraščaj, kateri bo pozneje imel pravo notranjo voljo sodelovati z narodom tako, kakor si narod želi. Zato bomo nekaj besed spregovorili o tem.

Kmečki stan da premalo sinov učiteljskemu stanu. Da pa bi bil v tem stanu tudi kmečki živelj dovolj zastopan, je nujno, da začno zlasti naši kmečki fantje (dekleta ne izvzame-mo) študirati. Možnost je zato zlasti danes zadostno dana. V vsakem večjem središču se nahajajo meščanske šole, katere nudijo poleg drugih nižjih srednjih šol osnovno izobrazbo za ta poklic. Seveda pa nastopa za takega mladostnika nujna dolžnost predvsem domačije, ki ga naj obvaruje, da se učeči malo-meščansko ne skvari in pozneje morda ne domišluje, da mu zdaj, ker študira, ni treba doma pomagati ali podobno. Sploh je silno zmotno mišljenje, da mora sleherni, ki ima recimo meščansko ali n'žjo srednjo šolo, postati takoj kak škric. O ne! Tudi na domačijah potrebujemo izobraženih ljudi, zlasti v današnji dobi, in bi bilo želeli, da bi bilo čimveč zlasti strokovno šolanih gospodarjev. Zavedati se pa moramo, da nam dajo šole le izobrazbo, ne pa poklica in radi tega ne moremo zahtevati, da bi takoj po dovršenih, zlasti nižjih šolah službe padale v naše žepe. To

možnost nudijo le gotove strokovne šole. O tem samo nekaj.

Ako je kak dober, nadarjen in tudi življenjsko odlični fant dovršil meščansko šolo in je dana možnost ali potreba, da fant zapusti dom, naj prosí za sprejem na učiteljske; v našem primeru v Maribor. Tam bo gotovo sprejet, ako odgovarja vsem tozadevnim zahtevam in predpisom, to je, da je dovršil meščansko šolo z odličnim ali vsaj prav dobrim uspehom, da je zadostno star, zdrav, vsestransko neoporečen, pevsko in godbeno nadarjen ter voljan resno služiti najvišjim vrednotam svojega naroda. Tam pa je zanj dovolj preskrbljeno, da se primerno pripravi na svoj vzvišeni učiteljski poklic.

Vemo, da bo sedaj marsikateri izmed takih gospodarjev dejal, da bi sicer svojega otroka posvetil in dal temu stanu, vendar radi pomanjkanja zlasti denarnih sredstev tega ne more. Za take fante je sedaj tudi v Mariboru urejeno. Že na Svečnico letos bo otvorjen v Tomšičevem drevoredu v Mariboru — četrt ure od učiteljske šole — »Slomšekov dijaški dom«, ki je namenjen le dobrim in vernim dijakom učiteljskega stanu, sinovom naših kmečkih domov, tako da ni treba imeti bojazni za sina, ker bo vsestransko oskrbovan. Cena za oskrbnino se bo ravna po gospodarskih prilikah staršev, drugo bo krito s podporami. Vodstvo je v duhovniških rokah, medtem ko so gospodinjstvo prevzele šolske sestre iz Maribora. Na ta način hočemo našemu kmečkemu slovenskemu rodu v tem oziru pomagati. Da pa bo tovrstna vzgoja v novem za učiteljske namenjenu domu uspešnejša, je nujno potrebno, da tej ustanovi »Slomšekov

dijaški dom« tudi kmetijski stan pomaga. Ta ustanova — na združni podlagi — nujno potrebuje čim več podpornih članov, ki bi darovali letno vsaj 50 din in tudi več ter s tem omogočili čim boljši razvoj tej ustanovi, ki je namenjena ljudskim duhovnim potrebam kmečkega stanu.

Zaenkrat bo lahko sprejetih do 30 gojencev. Pozneje pa, ko bi se ta dom s pomočjo dobrotnikov razširil, pa bo sprejetih še več. Zato pa pomagajte, kar in kolikor morete, saj s tem pomagate sebi!

Potom takih bodočih vzgojiteljev se bo naša že itak dokaj visoka ljudska izobrazba dvignila na ono višino, na kateri mora biti. Poleg znanja bodoče učiteljske mladine naj vanje privzgojena ljubezen do našega naroda in njegove najvažnejše mladine pomaga doseči toliko zaželeni cilj. V to naj nam vsem pomaga Bog!

Knjiga — sovražnica mladine

Sodba, izražena v naslovu, ne velja za vsako knjigo. O dobri knjigi velja to, kar velja o dobrem prijatelju, da je sreča za mladega človeka. Kdor najde dobrega prijatelja, je našel zaklad: to je svetopisemska beseda. Knjiga je sicer prijatelj iz papirja, toda njena vsebina je plod človeškega duha ter vpliva na duha, bodisi v dobrem bodisi v slabem smislu. O plivu slabih knjig poučne, osobito še pripovedne vsebine smo v našem listu zapisali že mnogo mnogo svarilnih besed. Naši svetovno-nazorni nasprotniki — liberalci in socialisti — so te besede sprejeli z zasmehom, kakor je to navada pri grešnikih brez pokore. Pa tudi nekateri dobro misleči jih niso dovolj vpoštevali, misleč, da so to pretiravanja in da dejansko stvar ni tako huda.

In vendar je zadeva zelo resna. Vedno bolj se množijo pojavi mladinske pokvarjenosti. Odkod: se sprašujejo starši in pravi mladinski prijatelji. Na to vprašanje dajejo odgovor dejstva, in med njimi tudi naslednji dogodek, ki se je nedavno zgodil in o katerem so poročali vojvodinski in za njimi drugi časopisi. Blizu Novega Sada (mesta v Vojvodini) živi kmet Dejanovič. Nekega dne dobi nepodpisano pismo, v katerem nekdo zahteva, da mora Dejanovič v teku 24 ur v nekem skednju pod določeno opeko položiti 1300 din, drugače mu bo zgorela hiša z gospodarskimi poslopji. Dejanovič prijavi zadevo oblasti. Občinski stražnik se ob določenem času skrije blizu skednja in čaka, kdo bo prišel.

Ura odbije polnoči. Temna postava se bliža skednju. Stražnik skoči proti njej, človek pa zbeži. Toda kmalu so ga ujeli. Stražnik namreč dožene, kje je bil papir in ovitek kupljen in kdo ga je kupil. Kupil ga je bil kmečki fant Steva Čirin, ki je pisal in odposlal grozilno pismo. Ko so ga pri zaslišanju vprašali, kako je prišel na to nesrečno misel, je odgovoril: »Kriminalni romani so tega krivi.« V knjigah in listih opisana zločinska dejanja, izvršena in dolgo zakrivana z največjo prefriganostjo, so mu tako ugajala, da je sklenil postati gangster (ropar). Da bi mogel začeti s tem poslom in priti do vlomilskega in drugega potrebnega orodja, za kar je potreben denar, ga je hotel izsiliti z grozilnim pismom.

To je dejanski dokaz za kvareči vpliv, ki ga imajo kriminalni romani in druge slabe povesti na neizkušeno mladino. Brezvestni izdajatelji, pisatelji in časnikarji izdajajo, objavljajo in prodajajo ta strup za mladino. Kaj za to, če propada mladina in narod, samo da imajo oni korist in dobiček! Taki zastrupljevalci mladine se nahajajo tudi v krogu slovenskih lažisvobodomislecev in naprednjakov. Pozor pred njihovimi listi in časniki!

Po Jugoslaviji

Izpopolnjena vlada. Za ministra brez listnice je bil postavljen dr. Fran Kulovec, minister v pokoju in senator; za prosvetnega ministra dr. Miha Krek, minister brez listnice in zastopnik prosvetnega ministra.

Sklad za prehrano siromakov. Kmetijski minister bo razpolagal za bodoče s posebnim skladom za prehrano siromakov. Ta sklad se bo osnoval iz količine moke, ki je bila pridelana proti predpisom uredbe za preskrbo prebivalstva s kruhom in se je pozneje prodala. Moka iz tega sklada ali fonda se bo dajala brezplačno ljudskim in dejaškim kuhinjam, društvom in drugim organizacijam, ki skrbijo za prehrano siromakov.

Slovenski obrtniki dobili svojo zbornico. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani posluje že 90 let. S prihodom Jugoslavije se je leta 1918. razširilo področje ljubljanske Trgovske in obrtne zbornice na vso Slovenijo in predvsem še na štajersko, Koroško in Prekmurje. Tako je ostalo do 9. marca 1932, ko je stopil v veljavo novi obrtni zakon in je prenehalo delovanje ljubljanske zbornice na osnovi stare zakonodaje. Kljub novemu zakonu je ostala omenjena zbornica še vedno skupna. Bila je zbornica za trgovino, obrt in industrijo s posebnim gostinskim odsekom. V skupno zbornico včlanjeno obrtništvo je zahtevalo samo-

stojno zbornico. Ker pa vodstvo skupne zbornice ni pristalo na odcepitev in osamosvojitve obrtniške skupine, je bil avgusta 1940 razpuščen zbornični svet in postavljen za vso zbornico komisar. Ko se je izjavila večina (nad 80) obrtnih združenj za samostojno obrtno zbornico, je bila te dni izdana ministrska uredba o ustanovitvi samostojne obrtne zbornice v Ljubljani, ki bo delovala za celotno dravsko banovino. V novi zbornici bodo včlanjeni vsi rokodelski in proizvajalski obrti, ki niso posebnega industrijskega značaja. V kratkem bo postavljen začasni zbornični svet. Tega bodo tvorili predsednik, podpredsednik in en svetovalec. Novi zbornični svet bo izdal pravila nove zbornice in bo vodil tudi tekoče posle.

»Kmetijski list« ni nič zadovoljen z razvojem političnih prilik v naši državi. V svoji številki z dne 22. januarja izdaja tudi svoje veliko nerazpoloženje do sedanje politike Hrvatske seljačke stranke, ki da je krenila na stranpota, katere ne vodijo do uresničenja Radičevih načrtov. Kdaj pa bi ta »stranpota« postala prava pota? Ko in kadar bi bivšo samostojno kmetijsko stranko, ki je bistveni del JNS, dovedla v vlado. Vsa pota vodijo v Rim, pravi znani pregovor. Za JNSarje pa so samo tista pota predmet zanimanja, ki vodijo do udeležbe v vladi.

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

kmečke sodelavce in posebno omenil, da pogreša med zborovalci moža, ki je bil vedno navzgor, kadar je dajala KZ obračun o svojem delu. Ta mož je naš pokojni voditelj dr. A. Korošec. G. dr. Kulovec je položil zboru na srce, da se bomo vsi Slovenci pokojnemu voditelju oddolžili, ako bomo delali z vsemi silami za slovenski narod in bomo ostali zvesti narodu, državi, kralju in kraljevski hiši. Govornik je še čestital KZ k petletnici in ji želel še večji uspeh.

Navdušeno sprejetim besedam g. dr. Kulovca je sledilo poročilo vodstva ženske KZ, ki ga je podala Frančiška Brodarjeva.

Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se bo odslej pobirala članarina v znesku 10 din od hiše do hiše. Nadaljnja sklepa sta bila izvolitev ministra dr. Kulovca in bana dr. Natlačena za častna člana in določitev letošnjega kmečkega tabora v Novem mestu.

Po slučajnostih je bil izvoljen naslednji glavni odbor: načelnik Brodar Janez, podnačelniki: V. Špindler, I. Štrcin, Fr. Prelog, blagajnik inž. Muri, tajnik Voršič, vodja MKZ Lud. Puš, voditeljica ŽKZ Frančiška Brodar.

Kakor hitro je bil zaključen zbor, so se podali vsi delegati na grob pokojnega voditelja dr. A. Korošca, kjer so poslušali odkritih glav žalostinko, katero je zapel pevski zbor »Ljubljana« in pa kratek govor predsednika Brodarja, v katerem je obljubil v imenu vseh navzočih rajnemu voditelju zvestobo.

Sledila je še ena žalostinka, nakar so se poslovili delegati od groba nezabnega voditelja s pobožno molitvijo.

Občni zbor Kmečke zveze ob svoji petletnici

Kmečka zveza, ki je največja slovenska organizacija, je imela zadnjo nedeljo ob svoji petletnici občni zbor v Ljubljani. Ob tej priliki je bilo ugotovljeno, da šteje KZ 80.000 članov v 328 krajevnih organizacijah.

Z občnega zbora sta bili poslani vdanostni brzojavki kralju in knezu namestniku Pavlu, brzojavni pozdravi pa ministrskemu predsedniku Cvetkoviču, prosvetnemu ministru dr. Kreku in našemu škofu dr. Iv. Tomažiču.

Zbor je otvoril predsednik KZ, senator Brodar, ki je pozdravil odlične navzoče osebnosti: bana dr. Natlačena, ljubljanskega škofa dr. Rožmana, bivšega ministra Snoja, številne bivše slovenske poslance in delegate KZ.

Sledilo je poročilo predsedstva o delu KZ v l. 1940. Iz tega posnemamo, da je KZ kot najmočnejša organizacija priredila nad 100 kmetijskih tečajev, dva voditeljska tečaja Mladinske KZ ter veliko odborniških tečajev in kmečki tabor KZ v Murski Soboti 5. maja.

Od zveze je bilo v minulem letu poslanih nad 10.000 pravnih in davčnih nasvetov.

Denarni promet organizacije je znašal dva milijona 328.793 din. Zaradi izrednih razmer in nerednega plačevanja članarine izkazuje denarno poslovanje nekaj izgube.

Za poročilom predsedstva je bil podan pregled dela in nalog Mladinske KZ. Med tem poročilom, katerega je podal g. Puš, je posestil zbor burno pozdravljen g. minister in naslednik dr. Korošca dr. Fr. Kulovec. Zahvalil se je za topel sprejem ter pozdravil številne

Novice iz domačih krajev

Novi častni doktor ljubljanskega vseučilišča. Senat ljubljanskega vseučilišča je 24. januarja potrdil sklep sveta pravne visoke šole, da se podeli g. Ivanu Hribarju, bivšemu ljubljanskemu županu, izrednemu poslaniku ter pokrajinskemu namestniku častni doktorat prava za zasluge, ki si jih je pridobil za ustanovitev ljubljanskega vseučilišča.

Zaslužena odlikovanja so prejeli: g. Franc Bratušek, župnik in dekan v Svetinjah pri Ormožu, red Jugoslovanske krone IV. stopnje; g. Andrej Bračič, župnik v Limbušu pri Mariboru, red sv. Save IV. stopnje; g. Anton Bernik, župan občine Hoče pri Mariboru, red sv. Save V. stopnje. Odlikovanim naše najiskrenejše čestitke!

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Bog varuj!« se je Jerulja prestrašila. »Tako nisem mislila. Ne, ne, jaz sem le plevel, kopriva, trpotek, rman. Pa Bog le gleda tudi name... Čakaj, dala ti bom jajca pa mi jih ne bo treba čez hrib nositi.«

»Če jajce ne boš imela, ti vendar ni treba v mesto.«

»V mesto grem le mimogrede. Moram na božjo pot k Mariji v Trnje. Mariji se moram zahvaliti.«

»Kaj, ob takem času greš k Mariji v Trnje? Saj je strašno daleč tja.«

»Tako strašno daleč tudi ni. V Lurd je desetkrat tako daleč... Jaz pa moram v Trnje, moram se Mariji zahvaliti — zaradi poba, veš, zaradi Tonča.«

»Kaj, zaradi Judeža?«

»Nikar mu, Julka, ne rekaj tako! Nima rad, če mu kdo tako reče.«

»Saj ne čuje.«

»O človeku je zmeraj treba tako govoriti, kakor da te čuje. Potem se nikoli ni treba bati, da bi koga obrekovala in opravičala.«

»No!... Pa povej, zakaj moraš v Trnje? Zakaj se moraš zahvaliti?«

»Zaradi poba, saj sem ti rekla. Veš, čisto spremenil se je. Za angelsko nedeljo je šel k spovedi, v soboto na

4 večer je bil, dolgo ga ni bilo od spovednice. Odtistegamal pa je ves drug. Nikoli mi ne reče hude besede, dober je in se mi za vsako reč zahvali. Vsak večer moli z menoj rožni venec, jutraj pa sam moli. V cerkev gre vsake nedeljo in navadno dvakrat: k prvi maši in k večernicam.«

»Ja Jerulja, če pa greš zdaj zdoma in ga samega pustiš, ti bo na molitev spet pozabil.«

»Ne, ne, obljubil mi je, da molitve ne bo pustil, in če on kaj obljubi, to tudi res drži. Dober, dober pob je.«

»Ko bi bila jaz kakor ti, jaz bi romanje vendarle pustila in bi ostala doma. Če bo ta — ta — ta tvoj pob tako čisto sam doma, se bo vsega naveličal. Mlad človek ne sme biti sam.«

»Saj mu ne more biti dolgčas. Saj ima vsak dan delo in dela ko črna živina. Najprej ga nobeden ni hotel vzeti, ker je vsak mislil, da ne zna delati. Kar pa je pri Končniku tako dobro opravil, se kar tepejo zanj. Tako močen ni v celi fari nihče, kakor je Tonč, zna pa tudi vse, kar v roko prime, četudi se ni učil. Na moji bajti je bila streha že čisto drobna pa jo je popravil, da je ko nova. Za vsako delo je ročen; zato bi ga vsi gospodarji radi. Pa bo pri Stanetu ostal, Stane dobro plača.«

»Koliko pa mu da?«

»Dvajset dinarjev na dan pa hrano.«

»No, Bog ve koliko to ni.«

Nov obrambni zid Nemčije na zapadu. Kakor poroča nemški tisk, je Nemčija po štirimesečnem neprestanem delu zgradila »drugo Siegfriedovo črto« ali »drugi zapadni obrambni zid«, to je verigo utrdb in težkih baterij na celinski obali nasproti Angliji. Dela so že malone dokončana, ostalo bo samo še nekaj delavcev, da izvedejo zadnja dela na mogočnih baterijskih položajih. Nova nemška obrambna črta se razlikuje od prve črte bistveno v tem, da ni obrambnega, temveč napadalnega značaja. Poleg topniških baterij na obrežnih sipinah so uređili močan pas protiletalskih baterij, ki naj težke topove in celino sploh brani pred angleškimi bombniki. V notranjosti so letališča.

Marija Bratuša, glavna kuharica na dr. Koroščevi novi sv. maši, je dopolnila te dni 90 let

Dvojni jubilej. V misijonski hiši pri sv. Jožefu nad Celjem je obhajal 23. januarja 40 letnico dela na cerkvenem koru organist in ekonom misijonišča brat Herman Edšič, ki je doma iz Gedencev v Prekmurju. Skromni in delovni brat bo dosegel 17. februarja tudi še 70 letnico. K dvojnemu jubileju čestitamo!

Redek jubilej. V prijazni vasi Cundrovcu pri Brežicah praznujeta na Svečnico dve trdni posavski korenini Janez Šepc in njegova žena Neža, roj. Cizl, petdesetletnico zakonskega življenja. Petdeset let je minilo od tistega dne, ko sta si obljubila zakonsko zvestobo. Vse njuno delo je bila prava trnjeva pot malega slovenskega človeka. Strogo krščanska hiša Šepčeva je vzgojila 12 otrok. Najstarejši sin je ostal v daljnji Galiciji med svetovno vojno. Danes jih živi še šest, ki so vsi dobro preskrbljeni. Ni ga človeka daleč naokrog, ki ne bi poznal »gospoda Šepca«. Nad 20 let je bil davčni iztirjevalec in tako ga še danes pozna skoro ves brežiški okraj. Na posestvu, kjer sedaj gospodari najmlajši sin, uživata slavljenca majhno pokojnino, včasih pa obiščeta svoje otroke, da malo poučkata vnuke in vnukinje, ki jih je že lepo število. — Janezu je danes 73 let, Neža pa stopa v sedemdeseto. V njuno strogo krščansko hišo so vedno prihajali le katoliški časopisi, med njimi »Slov. gospodar« le 45 let. Vsi, ki slavljenca poznamo, jima klati poroki iskreno čestitamo z željo, da bi jima Bog dal v krogu svojih hčera, sinov, vnukov in vnukinj dočakati še železni jubilej!

Dve avtobusni nesreči radi poledice. V minulem tednu je močno pihal jug in topil sneg, kakor bi kuril pod njim. Južno vreme je zelo nevarno zgladilo ceste na strminah, kjer je sneg skopnel, trda plast ledu pa se je ustavljala južnemu vetru. Poledico radi juga sta hudo občutila v bližini Sv. Trojice v Slov. goricah kar dva avtobusa. Spretnostim obeh šoferjev gre zasluga, da nesreči nista zahtevali

človeških žrtev. Ko je pripeljal mariborski mestni avtobus iz Murske Sobotice do strmine v Oseku, je zdrknil kljub naporom šoferja po oledeneli cesti v jarek. Ni se prevrnil, ampak se je samo naslonil na breg. Popotniki so trpeli le radi trenutnega strahu in so se pripeljali v Maribor z na pomoč odposlanim avtobusom. Na klancu pod Sv. Trojico pa je isti dan zadela nesreča lenarški avtobus. Tudi ta je radi ledu kljub zavoram zdrknil navzdol po cesti in ga je zapeljal šofer s ceste v breg, kjer se je ustavil. Popotnikom se ni zgodilo nič hudega.

Otrok umrl radi opeklin. V Slivnici pri Mariboru je polila po sebi lonec vrele vode štiri-letna Marija Kobale, hčerkica železničarja. Hudo opečenega otroka so spravili v mariborsko bolnišnico, kjer je umrl v hudih bolečinah.

60 letni starček ponesrečil. Pretekli teden si je v M. Črncih v Prekmurju okrog 60 letni Štefan Marič zlomil nogo v kolku. Stopil je iz hiše in mu je na poledenih treh spodrsnilo, kar je povzročilo nesrečo.

Huda nesreča posestnika. Prejšnjo sredo se je zgodila v Belih vodah huda nesreča, ki bi bila lahko zahtevala življenje 37 letnega posestnika Janeza Atelšek, p. d. Malinška. V spodnje berloške pečine je šel popoldne iskati les za sanke. V snegu in ledu mu je spodrsnilo in je padel več metrov globoko. Zlomil si je roko in nogo. Klical je na pomoč, pa ga nihče ni slišal do pozne noči, ker pod tistimi pečmi pozimi malokdo hodi. K sreči ga je slišala neka ženska, ki je poklicala ljudi, da so ga poiskali in rešili gotove smrti. Drugo jutro so ga zapeljali v slovenjegraško bolnišnico. Želimo, da bi kmalu ozdravel.

Uniforma angleških letalcev

Vrhovni poveljnik italijanske vojske v severni Afriki maršal Graziani

Opozarjamo, da se s 1. februarjem spremeni tarifa za oglase!

Ali je res pri nas vse mogoče? Poročilo iz Prekmurja: Oblast je izdala naredbo, da je najvišja cena pšenice 300 din in po tej ceni so res v začetku vsi kupovali in naši manjši kmetje so prodali pšenico po tej ceni, ker so pač računali, da bo oblast dosledna in bo naredba veljala do prihodnje žetve. Zakon je sicer res še v veljavi, kolikor je vsaj nam znano, pa se pri nas nihče zanj ne zmeni in oblast to mirno gleda. Pri nas kupujejo pšenico po 550 din in še dražje in po isti ceni tudi rž, ki jo pri nas rabijo za kruh. Ker pa lahko v Prekmurju izvažajo pšenico le Osrednja zadruga, si drugi trgovci pomagajo z goljufijo na ta način, da takoj primešajo pšenici nekaj rži in to lahko izvažajo, ker da to ni več pšenica. Zakaj oblast ne stopi tem brezvestnim ljudem na prste? Kako naj naši siromaki kupijo tako drago svoj vsakdanji kruh? Tudi uvidevni kmetje pravijo, da je to previsoka cena. Nismo proti dobrim cenam kmečkih pridelkov, privoščimo našemu kmetu, da dobro vnovči svoje pridelke, vendar je ta cena veliko pretirana in upoštevati moramo, da imamo na desetisoče siromakov, ki si ne bodo mogli kupiti po taki ceni kruha. In pravični bodimo, tudi naše nižje uradništvo ne bo moglo pri sedanji plači živeti. Pšenica in rž sta po splošnem mnenju po 400 din dobro plačana. Bolj pravično bi bilo, da bi določili višje cene za živino in perutnino, ki nima sedanjim časom primerne cene. Prosimo oblast, da napravi red.

Zakaj ni petroleja? Iz Slovenske krajine poročajo: Dobili smo karte za petrolej, pa

»O, pač, pač, to je cel kup denarja vsako soboto. Ob nedeljah pa tudi še zasluži. Saj veš, da je pri Hrastu kegljišče najel. Keglje postavlja pa nabere dosti dinarjev.«

»Kaj pa počne z denarjem?«

»Tega ti ne vem povedati. Zapravi ga gotovo ne; saj ne zajde v nobeno gostilno več. Kaj ga je meni že zdaj! Zadnjič mi je dal petdeset dinarjev, včeraj pa sto dinarjev za na pot.«

»Potlej pa pojdeš z vlakom, da boš prej spet doma.«

»O ti ljuba Devica Marija — z vlakom! Kam pa misliš, Julka? Kako romanje pa bi bilo, če bi se z vlakom vozila!«

»Glavna reč je vendar molitev, ne pa dolgo rajžanje.«

»Zdaj pa ne vem, kodi ga je s teboj, Julka. Ali si čisto pozabila, kaj v katekizmu stoji in kaj so gospod pri krščanskem nauku povedali? Da je življenje eno samo popotovanje in romanje.«

»I seveda, proti nebesom, ne pa iz enega kraja v drugega.«

»Če grem k Devici Mariji, je to pač pot, ki v nebesa drži.«

»Devico Marijo imaš v domači cerkvi tudi. Ti bi se morala bolj doma držati, Jerulja. Tvoj — oni — pob pa ti je denar gotovo zato dal, da bi se z vlakom peljala in prej ko slej vrni.«

»Ti ljuba Devica Marija! Saj moram na toliko krajev, kamor vlak ne najde. Najprej moram v Trnje, potem k Svetemu Križu, potlej bi rada čez planino k Mariji Udarjeni in, ko bi mogla, še na Brezje, na Brezje, Julka.«

»Ja Jerulja, ali boš kar dve škofiji obredla! Potem te prej ko čez pol leta ne bo domu.«

»Ne, ne, o svetem Andreju, mislim, bom že spet doma, ali vsaj za sveto Barbaro.«

»In ves ta dolgi čas naj bo oni — tvoj pob sam v bajti?«

»Kaj teh šest, sedem tedenčkov, saj to ni dolgo! Saj letos še nikjer nisem bila. Samo pri Križu enkrat in pri Mariji v Puščavi ter pri Božjem grobu in vigredi na Brezjah.«

»Jerulja, Jerulja, kaj pa uganjaš? Jaz bi rekla, da Marija nima posebnega veselja s tvojim rajžanjem.«

»O pač, pač! Obečala sem ji, da jo bom še pred zimo v vseh teh cerkvah obiskala, in če bi me ne bilo, bi mi zamerila.«

»Zamerila ti bo, se meni zdi, če boš bajto in poba zmeraj sama puščala. Kdo pa ga pere in šiva?«

Zdaj pa je bila ženka v zadregi. Pa kmalu se je spet zbrala in rekla:

»Vso zimo bom doma in ga bom prala in šivala. Pozimi ne pojdem nikamor — samo enkrat v Puščavo in

od koder se bodo dvigala izvidniška letala, da bi baterije opozarjala na gibanje sovražnih ladij in jih informirala o položaju v britskih pristaniščih. Ta dela so Nemci začeli takoj, čim so podpisali premirje s Francozi. Deset tisoč delavcev so do zadnjih dni delali noč in dan, dokler niso svoje naloge v glavnem končali.

Novost za tekstilno industrijo. Kakor poročajo iz Londona, so britski znanstveniki po dolgotrajnih poskusih uresničili nov izum, ki bo verjetno zrevolucioniral svetovno tekstilno industrijo. Po tem novem izumu je mogoče morsko travo predelovati v tekstilno surovino, iz katere bodo izdelovali razno pleteno in tkano blago visoke kakovosti. Po sebnostno primerno bo novo

kaj nam karte pomagajo, če pa ne dobimo petroleja. Skoraj bo konec meseca, pa še nismo dobili petroleja in so ljudje upravičeno razburjeni. Ne vemo, čemu so nam karte, če bo tudi pri drugih predmetih tako, nam je nerazumljivo, čemu oblast daje karte. Kdo je kriv, da nismo dobili petroleja, pa ne vemo, ker je baje večina občin redno dobila petrolej, le tri občine ga niso dobile v soboškem srezu. Krivca naj oblast pokliče na odgovornost, če je pa oblast sama kriva, pa prosimo, da to krivico popravi, ker so sedaj najmanj časi za to, da se ljudi po nepotrebnem razburja.

Divjo mačko ujel v past. Iz kurnika graščine Strnišče na Dravskem polju je odnesla neka roparica 12 kur. Oskrbnik je nastavljal past, v katero se je ujela divja mačka, ki je velika redkost v naših krajih.

Poštenemu najditelju! Dne 18. januarja je zgubil na poti od Senovega do Rajhenburga železniško legitimacijo Franc Jerič, Aleksandrova 10, Pobrežje pri Mariboru. Pošten najditelj naj vrne legitimacijo a označeni naslov!

V Domu duh. vaj pri sv. Jožefu nad Celjem bodo zaprte duhovne vaje za dekleta sploh od 3. do 7. februarja, za žene pa od 17. do 21. februarja. Začetek duh. vaj je vedno prvi dan zvečer, zaključek pa zadnji dan zjutraj. Pri današnji draginji stane oskrbnina 100 din. Poleg tega naj prinesejo udeležence s seboj 2 rjuhi in brisačo. Zaradi upeljave 'krušnih kart s 1. febr. je tudi važno, da si prinese vsaka s seboj kruha za 3 dni. Prijave je poslati na Dom duh. vaj pri sv. Jožefu v Celju, kakor tudi točen svoj naslov.

Požari

V graščini Bajnof ob vznožju Trške gore pri Novem mestu, ki je last g. Germa, se je vžgala slama v velikih svinjskih hlevih. Domačinom in gasilcem gre zahvala, da so ogenj udušili že koj v

spodnjih prostorih, ker sicer bi bila zgorela vsa graščina, saj je bilo nad hlevi, v katerih se je pojavil ogenj, nad 80 težkih voz slame. G. Germa je zgorelo samo osem voz slame in štirje gasilci so se onesvestili pri zelo težavnem gašenju.

Okrađena mesarjeva žena. Mesarjevi ženi Justinji Ogrnerjevi z Meljske ceste v Mariboru je sunil neznanec iz spalnice za 2000 din raznih dragocenosti.

Orožniki ujeli iz kaznilnice pobeglega tolovaja v dimniku. 24 letni Ivan Bratko iz Slov. goric je bil pred dvema letoma v Mariboru obsojen radi razbojstev in tatvin na 3 leta težke ječe in oddan v mariborsko kaznilnico. Lani 5. novembra pa je pobegnil. Kakor hitro je bil na svobodi, so se vrstili večji ter manjši vlomi po Slov. goricah in Prekmurju. Oblast je pravilno domnevala, da je pobegli Bratko s pajdašjo na delu. Zadnje dni je orožnikom uspelo, da so zvedeli: Bratko se skriva pri družini Dvoršak pri Sv. Barbari v Slov. goricah. V temni noči so obkolili Dvorškovo hišo. Na gnezdu so zadeli na Bratka in njegova tovariša brata Dvoršak. Ko je uvide, Bratko, da mu je pobeg onemogočen radi okolištev, se je zatekel na podstrešje in skril v dimnik. Orožniki so zažgali v peči nekaj tresk in so Bratka kmalu izkurili iz skrivališča. Vdal se je in je bil z bratom Dvoršak odpeljan v Ljutomer k prvemu zaslišanju od poveljnika orožniškega voda. Ob aretaciji je imel pri sebi tri nabite samokrese. Orožnikom je priznal 13 vlomnih tatvin in 3 razbojništva. Napadal je med grožnjami s samokresom. Škoda, katero je povzročil z zločini, znaša 96.000 din. Njegov delokrog je bil v okrajih Ljutomer, Maribor, levi breg in M. Sobota. Iz Ljutomer je bil odveden Bratko v preiskovalni zapor murskosoboškega okrožnega sodišča.

Pojasnen tolovajski napad. Zadnjič smo poročali, da je bil izvršen v Tišini v Prekmurju tolovajski nočni napad na 75 letno grofico Ernestino Batiani in njeno služkinjo. Vlomilci so odnesli 30.000 din gotovine in dragocen družinski nakit. Aretacija v zgornji notici omenjenega tolovaja

Ivana Bratka je razkrila tudi ta napad, katerega je izvršil Bratko s prijeto pajdašjo.

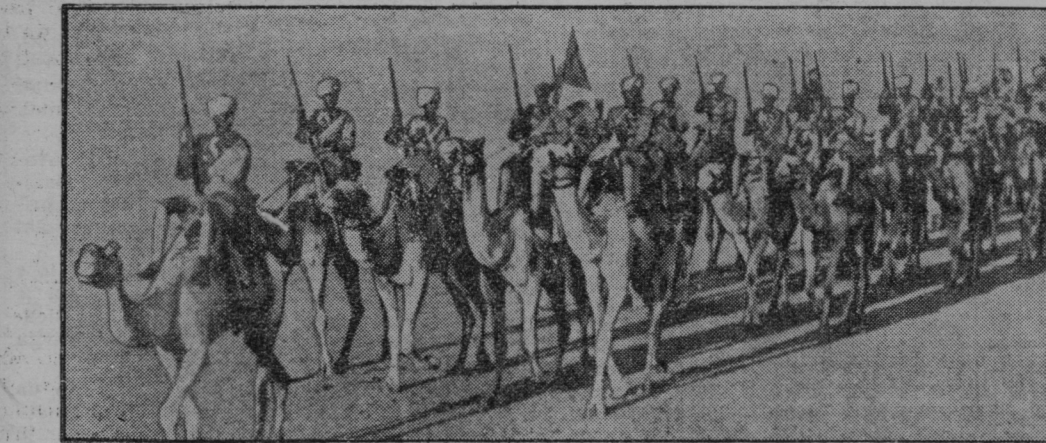
Vlomilska smola. V noči so bili v M. Soboti v trgovini Ernesta Štivana na delu 3 vlomilci, ki so odnesli raznih predmetov za 20.000 din. Starejša vlomilca sta porinila skozi manjše okno na železnih vratih mizarskega vajenca. Ko je bil enkrat v trgovinskih prostorih, je začel metati blago skozi omenjeno odprtino, pri kateri sta čakala tovariša in basala predmete v vreče. Ker so bili vlomilci pravočasno razkrinkani, bo dobil oškodovani trgovec pokrađeno blago vrnjeno.

Zobotehniku izmaknil 28.000 din. Ko se je vrnil zobotehnik Ivan Mavzer v Ljubljani pod Ježami na svoje stanovanje ob 7. uri zvečer, je našel na moškega, ki se je tiščal mirno v kotu sobe. Ko se mu je približal Mavzer, ga je udaril s tovim predmetom po glavi in pobegnil. Kakor hitro si je udarjeni opomogel od prve zmedenosti, se je pognal za neznanecem, a ga ni dohitel. Pač pa je ugotovil, da mu je neznan nasilnež izmaknil iz predala 28.000 din. Tat je po vlovu v stanovanje zaklenil za seboj vrata, da je zamogel nemoteno pretakniti vse kote.

Po svetu

Hudi in resni nemiri v Romuniji. V minulem tednu so pretresali ter ogrožali Romunijo hudi in resni nemiri. Diktator Romunije, general Antonescu, je sporočil 17. januarja na seji vlade, da ne more več trpeti barbarskega delovanja nekaterih skupin Železne garde in se je odločil, da bo vzpostavil z najbolj odločnimi sredstvi v državi red ter spoštovanje oblasti in zakonov. To vse se bo zgodilo s pristankom Nemčije, ki vzdržuje v Romuniji svoje čete. Temu koraku Antonescu se je uprla 19. januarja Železna garda, ki je prešla v spopad po vseh večjih romunskih mestih in je skušala vso oblast v državi pritegniti nase. Antonescu in deli vojske so se postavili temu početju po robu in prišlo je do krvavih spopadov ter je bilo samo v Bukarešti ubitih 2000 legijonarjev. Število padlih vojakov se drži v tajnosti. Dogodkom je izbil dnc umor nemškega častnika in odstavitev notranjega ministra, ki je držal z Železno gardo, o čemer je poročal zadnji »Slov. gospodar«. Proti koncu minulega tedna se je posrečilo generalu Antonescu, da je vzpostavil s pomočjo vojaštva v glavnem zopet red in je prevzel sam osebno vodstvo nove enotne državne stranke, v kateri bo prevladoval vpliv Železne garde. Izdani so bili zelo strogi ukrepi, med drugim se kaznuje posest orožja takoj na licu mesta s smrtjo.

Ali si že obnovil naročnino?

Angleški vojaški oddelek na kamelah v Sudanu jezdi skozi puščavo

blago za izdelovanje spodnjega perila, a tudi nogavic. V zvezi s tem poročajo, da se najboljša morska trava dobiva na Hebridih (otočje ob zapadni Angliji), od koder izvažajo letno okrog 400 tisoč ton te surovine. Te količine so doslej zadostovale za potrebe Velike Britanije, odslej pa bodo pridobivati še dosti večje količine. Po novem izumu postane Velika Britanija skoraj neodvisna od uvoza tekstilnega blaga.

Bodoče kopnine. Ameriški zemljoravec Edwin F. Naulty je objavil razpravo, v kateri dokazuje, da bo dobilo Havajsko otočje na Tihem oceanu kmalu soseda. Gre za kopnino, ki bo dosegla površino današnje ameriške Kalifornije. Že več desetletij se v bližini Havajskih otokov

enkrat k Mariji na jezeru in enkrat v Maribor k frančiškanom.

»Jerulja, Jerulja,« je dejala Julka napol za šalo napol za res, »meni se zdi, da se boš morala v vicah naučiti, kako mora človek pri kraju biti, prej te sveti Peter ne bo pustil v nebesa.«

»Sveta Devica Marija!« se je ženkica prestrašila, »tako nikar ne govori, Julka!... Saj v nebesih ni treba pri kraju biti. Nebesa so velika, da se lahko vse leto po njih sprehajaš, preden vse konce obhodiš... Zdaj pa moram iti. Mudi se mi, da ne bo prehitro noč... Na, tu imaš jajca za mater!«

»Jajca vzemi s seboj in jih prodaj v mestu! Pa ne daj jih prepoceni! Pet dinarjev za štiri lahko zahtevaš. To je po pet kron eno.«

»Marija, kaj pa misliš! To bi bil vnebovpijoč greh!«

»Ti si čisto neumna. Kaj boš pa počela, če zbolíš in ne boš mogla zaslužiti, prihranjenega pa ne boš nič imela?«

»Zbolela ne bom, dokler bom migati mogla. Zato pa ne ostanem pri kraju in hodim pridno po božjih potih okoli.«

»Potlej misliš še smrti uiti? In misliš, da bo smrt tudi pozabila nate?«

»Ne, ne, ko bom stara, bom že tudi umrla. Pa umrla bom pri Devici Mariji na Brezjah ali v Lurdu.«

»Kaj, v Lurd tudi še misliš?«

»Zakaj pa ne? Več ko desetkrat toliko, kolikor na Brezje, ne bo. Toliko pa že še zmorem. Potem, če je Bogu prav, naj me pa pokliče! Dolgo bolehati me ne bo pustil, to sem si že izgovorila.«

»Hahaha... ko bi si človek tako reč mogel izgovoriti! Kaj bo pa z bajto, če te smrt kje v Lurdu ali na Brezjah pobere?«

»Bajto bom tisti cerkvi zapisala, kjer me bo smrt našla; zato pa mi morajo na grob polno lepih rož nasaditi.«

»Ali se ti meša, Jerulja? Saj imaš svojega sorodnika, ki je revež, onega — onega — Judeža... Kam pa naj se ta obrne, če ne bo imel več domače strehe?«

»Pob dosti zasluži. Z denarjem pa si lahko vse kupi.«

»Ničesar si s tistimi ubogimi dinarji ne more kupiti; ti pa imaš take misli o denarju kakor kak majhen otrok, ki kovača od dinarja ne loči... Bajto moraš njemu zapisati, to si mu dolžna storiti.«

»Moj Bog, potem ne bo rož na mojem grobu.«

»Čemu ti bodo rože na grobu? Dosti bolje je, če kakemu človeku dobro storiš, da ti bo vse življenje hvaležen in bo še kak očenaš pomolil zate.«

Spominjajmo se v molitvah rajnih! {Kratke tedenske novice

Dva smrtna slučaja v Bohovi pri Mariboru. Dne 15. januarja t. l. je mirno v Gospodu zapala ga. Otilija Grašič v 61. letu svoje starosti. Bolehala je dolgo vrsto let, a je bolezen vdana v voljo božjo potrpežljivo prenašala. — Omeniti pa moramo, da smo spremili na njegovi zadnji poti gosp. Šurec Ivana, kmeta iz Bohove, v 73. letu njegove starosti. Kako sta bila priljubljena med vaščani, je pokazal pogreb obeh. Vsemogočni Bog naj bo obema bogat plačnik, preostali domačim pa naše iskreno sožalje!

Majhenova tetica umrla pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Položili smo v grob zadnjo Majhenovo tetico, Liziko Majhen. Majhenova hiša v Gor. dolu je bila zadnjih 80 let vedno najlepši zgradbni spomenik slovenskega življenja, ampak tudi narodnozavednega. Daleč naokrog so radi tega bile znane Majhenove dekleta. V času najhujših narodnih bojev so našli tam zavetje vsi južni borci za ohranitev slovenske zemlje tu ob meji. Tudi »Slov. gospodar« je od svojega začetka bil tu vedno najljubši gost. Poleg tega pa je bila tu doma vedno misel za napredek, naj bo že v prosveti ali gospodarstvu. Prav posebno srečo je ljubi Bog dal tej hiši s tem, da novi rod zvesto sledi svetlim vzorom, ki jih je dajala ta hiša. Dobra predvojna matjuška Rusija je dala svojega dobrega sina, da nadaljuje delo Majhenovih deklet.

Narodno zaveden mož umrl pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Na novega leta dan smo pokopali posestnika Matijo Zimica z Drvanje v 62. letu starosti. Mnogo ljudi ga je spremilo na zadnji poti. Bil je po besedah g. dekana vrh katoliški mož, zvest družbenik moške Marijine družbe, ki se je vsako prvo nedeljo v mesecu udeležil skupnega obhajila. Bil pa je tudi narodno zaveden mož, dolga leta odbornik bivše občine Drvanja, ki je znal s spretno besedo tudi drugim prižgati luč pravega spoznanja in se ni strašil potov in žrtev, kadar je šlo za zmago naše stranke. Naj v miru počiva zgledni družinski oče! — Žalujemo naše sožalje!

Smrt vestnega in vzornega katoliškega vzgojitelja. Pretekli teden je v soboški bolnišnici v Prekmurju neizprosna smrt v 57. letu starosti pokosila življenje vzornemu šolskemu upravitelju Janezu Rakocy. Pokojnik je nad trideset let služboval v Gomilicah, kjer so ga otroci in domačini vzljubili kakor svojega in se skoraj niso mogli ločiti od njega, ko je odšel v zasluženi pokoj na svoje posestvo v Martjance. Bil je učitelj starejše generacije, zato je poučeval še tudi v onih časih, ko so naši ljudje živeli še v suženjskih okovih. Takoj po prevratu pa je nastopil službo v svobodni državi ter bil vedno in povsod zaveden državljani in dober vzgojitelj. Naj počiva v miru, užaloščeni soprogi in hčerki pa naše sožalje!

Po dolgi in mučni bolezni je v Gospodu zaspal. Pri Sv. Andražu v Halozah je v Gospodu zaspal po dolgi in mučni bolezni posestnik Jakob Vidovič iz Velike Varnice. Pogreb blagopokojnega se je vršil ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev, znancev in domačih faranov.

V veliko žalost je spravila smrt dobro Lampretovo hišo v Laporju, ko jim je ugrabila kot čebelica pridno gospodinjico Katarino Kamenik v 77. letu njene starosti. Poleg moža žaluje za njo pet dobro vzgojenih otrok. Zgledni gospodinjici naj sveti večna luč!

V cvetu mladosti. V najlepšem cvetu mladosti je po težki mučni bolezni, ki jo je prenašala z veliko potrpežljivostjo, umrla v mariborski bolnišnici Dragica Brglez, hči šolskega upravitelja v Čadramu, učenka učiteljskega znanja šolskih sester v Mariboru. V soboto, 25. januarja, je bila pokopana ob obilni udeležbi. Pogreb je vodil njen bivši katehet, duh. svetnik Franc Hohnjec, župnik v Čadramu, ki je ob odprtem grobu spregovoril ganljive poslovljne besede. Rajna Dragica naj v miru počiva, staršem Madžarske k zvezi Nemčija—Italija—Japonska in prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo.

Dobra mati in posestnica umrla. V Libojah pri Celju je umrla sredi januarja in je bila pokopana ob obilni udeležbi 58 letna posestnica Marija Gračner, dobra mati petih odraslih otrok. Njena hiša je bila naročena samo na katoliške liste. Dobri mamici svetila večna luč, preostali naše sožalje!

Glinškemu Janžu v spomin (št. Vid pri Planini). Kar verjeti nisem mogel, ko so mi sporočili od doma, da je umrl moj 78 letni prijatelj Janez Sešek — znan kot Glinški Janž. Na večer so prišli spomini in videl sem ga pred seboj prav takšnega, kot je bil nekaj: vesel in razigran, a tudi moder in izkušen. Po vsej šentvidski župniji in še daleč naokrog so ga vsi poznali. Doma je bil ob izviru Bistrice pod Sv. Miklavžem, kjer je na stara leta, ko se je poln izkušenj in z globokim poznavanjem življenja vrnil iz tujine, s sestro Zefko živel vzorno krščansko življenje. Vsi smo vedeli o njem le eno: Janž je pravi kristjan. Bodi mu tudi na tem mestu ta pohvala. Kako ga je ljudstvo spoštovalo, je izkazal njegov lep pogreb. V skromnih razmerah sta živel s sestro, a živel sta pošteno, saj je Janž znal z vsakovrstnim delom prislužiti vsakdanjega kruha. Edino veselje mu je bila cerkev, kjer je črpal notranjo moč, čitanje knjig, kjer je spoznaval življenjske tajne, opravljanje dobrih del, in njegova Glinja jama, kamor sva se mnogokrat spustila in občudovala lepote skritega podzemeljskega sveta. Še na novega leta dan sva kovala načrte, kako bi to jamo udobno uredila. A Gospod ga je poklical k sebi, da mu da plačilo za vsa dobra dela in trpljenje. — Janž, spomni se nas, ki smo še ostali! Mi Te bomo ohranili v najlepšem spominu. Daj Bog pravičnemu svoj mir!

Smrt je končala življenje dobri materi. Iz Podčetrka poročajo: Dne 18. januarja je umrla Ana Počivavšek, rojena Hrušovar iz Imenega. Smrt je končala njeno trpljenje, trpeli pa bodo radi njene izgube mož in otroci. Deveterim otrokom je dala življenje in jim bila skrbna mati. Požrtvovalno, da, preveč požrtvovalno je delala in se trudila ob strani svojega moža za svojo rodinjo; prežgodaj si je bolezen mogla v njej izbrati svojo žrtev, da je v njo položila kal smrti. Že pred leti jo je zadel delno mrtvoud, a še je delala naprej, dokler ni oslabele srce popolnoma.

Na Bolgarskem obsega civilna mobilizacija vse državljane ne glede na spol od 16. do 70. leta. Vodstvo civilne mobilizacije bo skrbelo za boj proti vohunstvu, škodljivi propagandi in proti povišanju cen.

Predsednik Roosevelt je prišel sam k sprejemu novega angleškega veleposlanika in bivšega zunanjega ministra Halifaxa. Doslej se še ni zgodilo, da bi predsednik Združenih držav sam prišel sprejeti kakšnega veleposlanika.

Francoski maršal Petain je imenoval 188 članov v posvetovalni parlament, ki pa nima zakonodajne moči. Svet ima tudi 69 dosedanjih senatorjev in poslancev.

Madžarski zunanji minister grof Csaky je umrl 27. januarja v Budimpešti v starosti 47 let. Rajni veliki državnik je podpisal 1940 pristop Madžarske k zvezi Nemčija—Italija—Japonska in prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo.

Hitlerjev namestnik Rudolf Hess je poudaril v svojem govoru na zborovanju zveze visokošolcev v Monakovem, da se približujejo veliki dogodki, ki bodo zapustili po Hessovem prepričanju posledice za tisočletja.

Rooseveltov republikanski protikandidat Wendell Willkie je dospel v London. Willkie bo ostal v Angliji 15 dni.

Bivši ameriški poslanik v Franciji, William Bullitt, je izjavil v parlamentu v Washingtonu, da so dobile Petainove francoske vojne ladje ukaz, da se upro vsakemu poizkusu, da se vzame Franciji njena vojna mornarica za nefrancoske cilje.

Ravnatelj italijanskega lista »Telegrafo« Ansaldo piše, da ima Italija le eno pot, ta je, da nudi sovražniku ogorčen odpor in nadaljuje vojno do kraja, ker v vsakem drugem primeru bi doživel italijanski narod strahovito razočaranje in bi padel pod anglosaško svetovno vladarstvo.

Državni upravitelj v Romuniji, general Antonescu, je strl z vojsko vstajo železne garde. Aretirani so bili številni voditelji gardistov, med njimi tudi podpredsednik vlade Horia Sima. Sestavljena bo nova generalska vlada brez zastopnikov železne garde.

Vrhovni poveljnik angleške armade v Afriki, general Wawell, se je mudil te dni v grški prestolnici Atenah, kjer se je posvetoval z grškimi vojaškimi osebnostmi glede pomoči, ki jo nudi Anglija Grčiji v vojni proti Italiji.

Že celi teden ni bilo nemških napadov na Anglijo, ker je slabo vreme, ker mora voditi Nemčija zračno vojno na dveh frontah in ker se pripravlja Nemčija za odločilni napad na angleški otok.

Sovjetski vojaški krogi naglašajo: Dokler je v Sredozemskem morju angleško brodovje, je vprašanje nemško-italijanskega vdora čez Sicilski preliv v Afriko podobno vprašanju nemškega vpada čez Rokavski preliv v Anglijo.

V Berlinu krožijo razna mnenja. Eni trdijo, da se bodo začeli razvijati novi dogodki na jugovzhodu Evrope, drugi menijo, da v Sredozemlju s posebnim ozirom na Francijo, tretji trdijo, da bo predmet napada Anglija.

»Da, da — da, da... Dokler sem še mlada, se ne mudi... Seveda bom bajto njemu zapisala, če mu bo treba. Saj nimam drugega svojega in dober, priden pob je.«

»Le ne odlašaj preveč! Naj ti učitelj napiše testament — moj oče ti ga tudi napišejo.«

»Da, da, ko bom v letih. Poprej moram še v Trnjo Devico Marijo vprašati... Zdaj moram pa iti. Zbogom, Julka, srečno! Mudi se mi, mudi.«

Vzdignila je koš in je naglo odšvedrala.

Bilo je nekaj dni pozneje — Julka je bila spet pri živini na paši — iznenada je prišel Judež in je obstal na poti blizu dekleta. Polglasno jo je poklical:

»Julka, malo stopi sem, bodi tako dobra! Ne bom ti dolgo v nadlego.«

Julka je oklevala; počasi se je približala lesi in je vprašala hladno:

»Kaj bi rad?«

»Nekaj bi te rad prosil. Ono bart si mi rekla, da sem napravil Gorniku veliko škodo, ko sem mu vodo na polje napeljal. Več ko osem sto dinarjev ne bo škode. Toliko sem zdaj spravil vkup. Ali jih smem tebi dati, da jih ti Gorniku v roke spraviš?«

Za trenutek so dekletu oči od veselja zasijale, potem pa je odgovorila zbadljivo:

»Ti si mi pravi! Rad bi, da bi mene obdolžili.«

»Tebe nihče ne bo dolžil. Še na misel ne bo prišlo komu, da bi bila ti kaj takega storila.«

»Pa to bi si mogli misliti, da sem v prijateljstvu s tistim, ki je ono hudobijo napravil.«

Zardel je do ušes in je stisnil zobe, da so zaškrtali.

»Daj denar gospodu kaplanu,« je svetovala, »pa gospoda prosi, naj uredijo! Gospod to najlaže naredijo.«

»Da, da, prav imaš, Julka, kaplan bodo najbolje naredili. Meni to še na misel ni prišlo.«

Čakal je, da bi še kaj rekla. Ko pa je trdovratno molčala, je stopil od lese nazaj na pot in se namenil dalje. Tedaj je rekla:

»Ti — ti — ti — počakaj še malo, naj ti še nekaj povem! Ljudje vejo dosti dobrega o tebi; pravijo, da si postal čisto drug človek. Če boš ostal trden, boš še učeal, da te bodo v časti imeli in spoštovali... Zdaj pa pojdi!«

»Zahvalim se ti, Julka!« je odgovoril toplo. »Srečno!«

Potem je odšel z naglimi koraki. Čeprav ga je dekle tako na kratko odpravilo in se očitno izognilo, da bi ga z imenom poklicalo, je vendar občutil v srcu srečo, kakršne že od Bog ve kdaj ni občutil.

dviga svet, ki bo v doglednem času zrasel čez morskno gladino. Na tem otoku bo prostora za 25 milijonov ljudi. Nauty sodi, da bo nova kopnina ugodna za gojitev sladkorne pese, kave, pšenice, koruze in tobaka. Mož opozarja ameriško vlado, naj se pravočasno pobriga za to, da postane lastnica novega ozemlja.

Na Nizozemskem so potegnili 1400 ladij iz vod. Od takrat, ko je bila na nizozemskem prostoru končana sedanja vojna pa do danes, so v tej državi potegnili iz rek, prekopov in obrežnih vod že preko 1400 ladij, ki so bile potopljene za časa poletnih bojev. Ugotovili so, da 6 do 7 % ladij ne morejo več popraviti.

(Dalje sledi)

*

in obstalo. V torek, 21. jan., smo njeno truplo zagrnili z zemljo ob navzočnosti mnogobrojne občinstva, posebno mater članice Marijine družbe za žene, ki so spremile svojo tovarišico na zadnji poti. Naj v miru počiva! Rodbini izrekamo naše sožalje!

Smrt je kosila pri Sv. Križu pri Rog. Slatini. Smrti kosi. Dne 25. t. m. smo pokopali na en dan kar tri osebe, in sicer: Bele Marijo, prevžitkarico iz Nimnega, Hrepevnik Janeza, pos. sina iz Nezbiš. Še isti dan se je ustavila smrt pri starem Cverlinu Lovrencu pri Sv. Trojici. Slednji je bil mnogo let cerkovnik na Rodnah. Naj počivajo v miru.

Dva trpina preminula pri Sv. Rupertu nad Laškim. Prava mučenica je bila Hercog. Marija, p. d. Starčeva, ki je 16. jan. doživela: celih 9 mesecev je bila ta dobra mati prikovana na bolniško posteljo, kjer je morala prenašati nepopisne bolečine, povzročene po revmatizmu. Samo njena globoka vera in zaupanje v Boga ji je dala moč, da je svoje veliko trpljenje voljno prenašala. Veliko število sorodnikov, sosedov in znancev je rajno mater spremilo na njeni zadnji zemeljski poti. Blaga mati, počivaj v Gospodu! Dne 15. jan. pa je na Javorniku umrl Jožef Starkel, p. d. Langerjev. Bil je na svetu ubogi Lazar, pa je zdaj bogat pri Bogu. Bog ti daje sladke odpočitek v večnosti!

Najstarejši faran umrl pri Sv. Miklavžu nad Laškim. V ponedeljek, dne 20. januarja, je umrl na Koncu najstarejši človek v naši župniji Se-

liš Anton, po domače stari Jakc. Rojen je bil 17. januarja 1852, je torej izpolnil 89 let. Do letošnje hude zime je še skoro vsako nedeljo prišel pol ure daleč k službi božji. En sin je padel v vojni, a dva sta na boleznih, ki sta jo dobila v

vojni, umrla doma, med temi tudi tisti, ki je bil gospodar doma. Ker so pomrli tudi vnuki, otroci sina gospodarja, je tako blagi starček živel pri tujih ljudeh. Vladalo pa je v hiši pravo, mirno in zgledno življenje. Svetila mu večna luč!

Dopisi

Slovenjgraški okraj

Razbor pri Slovenjem Gradcu. Kakor drugod ob meji, smo tudi pri nas priredili šolsko božičnico na imendan našega g. župnika Oblaka Antona, to je 17. jan. Pri tej priliki je bilo obdarovanih več fantov in deklet šolarjev z obleko in spodnjim perilom, kakor s čevlji in s šolskimi potrebščinami, tako da ni noben šolar odšel praznih rok domov. Slovesnost je bila tem lepša, ker so bili navzoči številni starši otrok, kateri so pogumno nastopali pri deklamacijah božične igre in pevskih točkah, za kar gre zahvala tukajšnjim učiteljem in šolskemu odboru, ki se veliko trudijo za povzdig šolstva. Zahvaljujejo se pa vsi obdarovani številnim darovalcem, trgovcem in tverkam v Slovenj Gradcu za lepa darila. Posebna zahvala gre gosp. Skubecu Rihardu, veleposesniku na Urškinem dvoru, ki je poslal lepo darilo v denarju. Poklonili smo se tudi spominu blagopokojnega voditelja dr. Korošca, velikega prijatelja šolske mladine.

Dravska dolina

Selnica ob Dravi. Dne 19. januarja se je vršil pri nas kmetijskостrokovni tečaj, na katerem so predavali gg.: okrajni kmetijski referent Filipič o svinjereji, inž. Adamič in inž. Šturm pa o sadjarstvu. Nadaljevanje tečaja se je vršilo obenem z občnim zborom krajevne KZ v petek, 24. januarja, ob obilni udeležbi kmečkega prebivalstva, predvsem posestnikov-gospodarjev iz zelo obširne občine, kar je vsekakor zelo hvalevredno. Predaval je g. referent o svinjereji, okrajni živinozdravnik g. Zemljič o kužnih boleznih, g. inž. Adamič pa je predaval o pomenu zadržništva kot uvod v občni zbor KZ namesto slučajno zadržanega bivšega poslanca g. Špindlerja. Zelo razveseljivo je dejstvo, da se tudi začnejo kmečki ljudje bolj zanimati za svojo strokovno organizacijo, kar so pač predvsem povod sedanji hudi časi, ker pač uvidijo, da od nikoder druge ne morejo pričakovati pomoči kakor v lastni organizaciji, katera bo res zastopala samo njihove koristi, ter da se tako strnjene postavimo v bran vsemu, kar je proti našim načelom in življenjskim pravicam. Kmetje, prav je tako, le trdno se oklenimo svoje organizacije in naj med nami vlada sloga, da bomo tako imeli tudi mi več vpliva na javno življenje.

Pohorje

Sv. Lovrenc na Pohorju. Zadnji dve nedelji so bile pri nas podvezne smučarske tekme mariborske ZFO. Odlično je sodeloval tudi domači Fantovski odsek. Pri patrolnem teku si je letos že drugič pridobil prehodni pokal mariborskega

župana dr. Juvana. Tekmovali so tudi mladenke domačega Dekl. krožka. 16. januarja se je vršil v tukajšnjem Društvenem domu tečaj Katoliške akcije za kmečka dekleta. Vodila ga je gđc. katehistinja z Betnave. Tečaja so se poleg domačih deklet udeležila še dekleta iz Pušcave in iz Sv. Ožbalta. Potrebni so taki tečaji za našo mrzlo Dravsko dolino, da bi se vsaj malo razgibala. Tako smo hladni tu ob Dravi in za kaj verskega tako malo dovzetni. — V domu se je pred kratkim uprizorila pretresljiva igra »Svetišče gorci«. Za Svečnico pa pripravlja igralska družina Kmečkega bralnega društva veseloigro, polno smešnih prizorov »V mlinu za potokom«. Kdor se hoče nasmejati, naj pride. Prijatelji vabljeni!

Radvanje pri Mariboru. V nedeljo, dne 26. januarja, se je vršil občni zbor našega Prosvetnega društva, ki je pričal o smotrnem in požrtvovalnem ter zelo plodonosnem delovanju te velevažne prosvetne organizacije. Predsednik Prosvetne zveze rektor dr. Hohnjec je izpregovoril spominske besede v proslavo dela in veličine rajnega slovenskega voditelja dr. Korošca. Hkrati je raztolmačil potrebo in pomen krščanske in slovenske narodne prosvete, zlasti za našo narodno in državno mejo. Izvoljen odbor, ki mu načeluje vrtnar Kranjc in mu tajnikuje g. kaplan Duh, bo začelo delo z vnemo in uspehom nadaljeval.

Reka pri Hočah. Lepo in krasno uspelo božičnico šolskih otrok je priredilo šolsko upravitelstvo v Reki pri Hočah dne 19. jan. 1941 ter ob tej priliki obdarovalo nad 200 otrok. Bilo je razdeljenih 35 parov izvrstnih čevljev v vrednosti nad

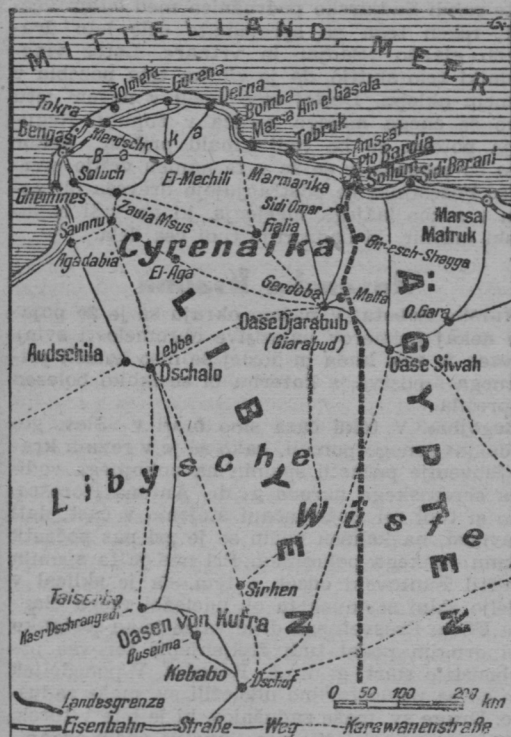
OBJAVA GLEDE KNJIŽNIH NAGRAD

Vsem, ki so naročili Cirilovo knjižnico ali pa še mislijo isto naročiti, sporočamo, da smo na prošnjo mnogih naročnikov podaljšali rok za žrebanje do zadnjega marca, češ da morajo sedaj za novo leto plačevati predvsem naročnino za razne liste.

Istočasno vabimo vse zasebnike kakor tudi društva, ki imajo svoje knjižnice, da si naj nabavijo knjige iz Cirilove knjižnice. Kdor nima seznama, naj piše ponj Tiskarni sv. Cirila v Maribor. Tam dobite tudi pogoje za žrebanje.

Knjige lahko kupite tudi v vseh naših podružnicah v Mariboru, Ptuj in Trbovljah.

Tiskarna sv. Cirila.

Zemljevid k bojem v severni Afriki

Ljudje bivajo v ceveh. Januš Golec:

O starogrškem modrijanu Diogenu je znano, da je živel v sodu. A da živi kar celo mesto v lončevnih ceveh, pa spada že k čudovitostim naše dobe. V Medeninu, to je v fužnotunezijskem mestu v severnoafriški puščavi, kjer sonce podnevi vse neusmiljeno požge in kjer ponoči ni nobenega kuriva zoper precejšen mraz, si puščavski prebivalci narejajo dolge cevi iz ilovnate lončevine, ki ležijo večkrat druga vrh druge v več nadstropjih. Svetlobni predeli, ki segajo od najvišjega nadstropja do tal, omogočajo ljudem, da se morejo pregibati v notranjosti cevi. V tem mestu iz cevi, ki je bilo znano po legi že Rimljanom, živi krog 5000 prebivalcev, ki so v večnem boju z mučnim pomanj-

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Utrdbe, orožje in strelivo nikakor ni vse, da poveljnik odpodi ali se ubrani napadalca. Glavno za napad in obrambo je in bo ostal dobro izvežban vojak.

Kake stalne večje posadke Maribor ni premogel, ker je bil premajhen in bi ga bilo vojaštvo preveč stalo. Za prvo silo je imel poveljnik mesta nekaj mož pri rokah in tudi oba gradova sta bila zasedena od oboroženih landsknehtov.

Kakor hitro pa je pretila mestu resnejša nevarnost, je bila naloga mestnega poveljnika, da je oskrbel izvežbano posadko in si zagotovil pomoč od zunaj. Poveljnik Wildenrainer je imel desno roko pri novačenju in vežbanju brambovcev v osebi mestnega stražmojstra Kajetana Hercoga. Omenili smo že, da je bival pribočnik mestnega poveljnika v najbolj visokem stolpu, od koder je imel razgled po utrdbah in okolici. Kajetan Hercog je bil v letih dvojne oblege Maribora znana in spoštovana osebnost, ki je lahko nadomeščala poveljnika povsod radi poznanja razmer. Mariborčani mu niti niso, da

ga je rad cukal v mirnih časih, a je bil na mestu, če je opazil s stražnega stolpa sovražnika.

Zavrnjena snubitev

V zimi 1531/32 se je pojavil nenadoma v Mariboru graničarski stotnik Pero Čatorič z 20 uskoškimi jezdec kot spremljevalci. Javil se je pri pobratimu Kristofu, kateri ga je vzel na stan, njegovo konjenico pa je porazdelil na hleve premožnejših meščanov. Pero je prinesel mestnemu poveljniku ustmeno ponudbo svojih sorjakov, da bi jih bilo pripravljenih kakih pet sto stopiti med branilce Maribora proti preskrbi in dobri denarni nagradi. Gospod Kristof je bil mnenja, da je za tako izdatno pomoč potreben pristanek deželnihi stanov v Gradcu. Ti morajo sklepati o vojaški soldnini, ker neznatno mariborsko mesto bi samo težko zmoglo v več mesecev segajoče vzdrževanje v prehrani ter plačilu. Uskok je bil zadovoljen z zavlačevalnim odgovorom, saj se mu ni mudilo nikamor in obdravski Maribor je bil nekaj drugega kakor dolgočasna in do golih kosti oplenjena turška granica.

Mariborčani so videli uskoke prvič. Že po par dneh so se čudili, da branijo ti ljudje Hrvatsko ter Slovenijo pred Turčini, s katerimi so v marsičem izenačeni.

Stotnik Pero se je izkazal vrednega poveljnika soderge, katera se vsiljuje med štajerske brambovce. Par dni bivanja pod gostoljubno streho gospoda Kristofa je od-

9500 din, nadalje večje število oblek, mnogo perila, nogavic, šol, potrebščin, čokolade itd. Vsa božičnica je cenjena na približno 12.000 din. Vsi obdarovani otroci so dobili obleke in perilo že izgotovljeno po meri. Da je božičnica tako lepo uspela, se šolski upravitelj prisrčno zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so v denarju ali blagu prispevali po svoji moči in volji. Saj je nešteto otrok, ki morajo pozimi in poleti, ob lepem in slabem vremenu premagati celo 10 km dolgo pot v šolo, in to po zelo težavnem gorskem terenu. Največ uvidevnosti in največ socialnega čuta je pokazal sreski načelnik g. Elletz, prispeval je veliko vsoto in nam pomagal nakupiti odlične čevlje po izdatno nizki ceni. Nadalje je prispeval 1000 din g. Lebe Josip iz Reke, tovarna za impregniranje lesa Guido Rütgers iz Hoč 500 din, upravnica občina Hoče 300 din, uprava Dobra »Rogoza« 250 din, tovarna Sana obilo čokolade, po 100 din so darovali prevzvišeni gospod dr. Ivan Tomažič, knezoškof lavantinski, Kmečka hranilnica in posojilnica, Domačnik Jožef, Hausampaher, Vretzi Bogomir iz Hoč, Petek in Bezjak iz Frama ter nad 100 drugih dobrotnikov, ki so prispevali od 10—70 din ali v raznem blagu za obleke in perilo. Zelo lepo gesto so pokazali razni trgovci iz Maribora in okolice, za njimi niso zastajali ne tovarnarji niti razni odvetniki in zdravniki ter naše planinske postojanke in domačini. Nebeški Oče naj bo vaš plačnik.

Slovenjebistriški okraj

Sp. Polskava. Čitalnica Kmečke zveze v Sp. Polskavi je zadnji čas nabavila lepo število knjig krasne vsebine od pisateljev: Sienkiewicz, Jurčič itd. Citatelji, segajte po njih. Tudi za naprej so knjige že naročene.

Slov. Bistrica. Socialni odsek za zimsko pomoč v Slovenski Bistrici, ki se je ustanovil meseca novembra minulega leta, dela s polno paro, da izvrši nalogo, ki si jo je zadal ob svoji ustanovitvi. Poročati moramo, da so se častno odzvali prošnjam socialnega odseka za prispevek zimski pomoči vsi, ki imajo srce za trpečega brata.

Slovenske gorice

Jarenina pri Mariboru. Pri nas, kjer je bilo nekaj središče narodnega, prosvetnega, gospodarskega in političnega življenja v obmejnih Slov. goricah, se tudi v sedanji težki dobi gibljemo. Poleg raznih mladinskih in prosvetnih prireditiv imamo tudi dobro delujočo krajevno organizacijo Jugoslovanske radikalne zajednice, kateri predseduje odlični naš župan šparl. V nedeljo, 19. januarja, je organizacija sklicala sejo širšega odbora in zbora zaupnikov ter je povabila na sejo predsednika okrajne organizacije JRZ, bivšega poslanca Žebota, da nam na seji poda zaupno poročilo o zunanjih in notranjih politiki. Prišli so vsi povabljeni odborniki in zaupniki. Predsednik šparl je podal poročilo o delovanju. Uvodoma pa se je spomnil v lepih besedah prerano umrlega voditelja Slovenije dr. Korošca. Ravno v Jarenini sta dr. Korošec in blagopokojni poslanec Roškar polagala prve temelje za Kmečko zvezo in za organizacijo SLS. Navzoči možje in fantje so stoje poslušali predsednikove besede in zaklicali

umrlemu voditelju trikratni »Slava!«. — Nato se je potrdil stari odbor JRZ. Podžupan Žebot iz Maribora nam je na vprašanja pojasnjeval sedanjí svetovni in notranji položaj po njegovi stari navadi tako po domače, da smo vsi lahko razumeli njegove besede, kako se suče vojna, da smo mi Jugoslovani in še posebej Slovenci, zaradi pametne politike naše stranke in naše vlade izvzeti iz krvave in strašne vojne, ki divja okrog nas in uničuje mlada življenja in ljudsko premoženje. Povedal nam je tudi, da ima pri tej spretni, za nas rešilni politiki glavno zaslugo umrli vodja dr. Korošec, katerega bomo strašno težko pogrešali. Po seji JRZ pa je bila na občini seja obč. prehranjevalnega urada in trgovcev radi porazdelitve živil. Hvala Bogu, da je koruza v letu 1940 dobro obročila. Za letos se bomo pač morali zadovoljiti s koruznimi žganci in koruznim kruhom.

Sv. Jakob v Slov. goricah. V dneh 13. in 20. januarja je banska uprava priredila pri nas strokovni kmetijski tečaj. Reči moramo, da je bila udeležba zelo lepa, vendar pa je velika škoda, da se marsikateri tega tečaja ni udeležil, pa bi se ga sigurno, če bi vedel, kako zanimivo, praktično in poljudno so gg. kmetijski referenti razlagali vse panoge kmetijstva. Naše žene in dekleta je predvsem zanimalo prelepo in nadvse poljudno predavanje o svinjereji, naše gospodarje pa razprava o različnih kužnih boleznih, o sadjereji, o oskrbovanju novih vinogradnih nasadov. Celotno predavanje o gozdarstvu smo slišali veliko zanimivih in praktičnih reči. Hvaležni smo tudi g. Spindlerju, bivšemu poslancu, za njegovo v-podbudo za zadrugarstvo in za vsa druga pojasnila. Gg. referenti naj bodo prepričani, da njihove velike žrtve niso bile brezuspešne. Želimo jih kmalu zopet slišati in upamo, da nas bo potem še več, ker bo vsak udeleženec in udeleženka poagital pri svojih sosedih in znanih.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Od 16. do 19. januarja so imeli naši mladeniči duhovne vaje, ki jih je vodil misijonar g. dr. Jože Gracar iz Grobelj pri Domžalah. Vsak dan so imeli dve pridigi. Skupnega sv. obhajila se je udeležilo 150 mladeničev Naj Bog blagoslovi lepe nauke misijonarjeve! — Imamo seveda še več fantov, toda mrzleki so ostali doma. Vam pa vsa čast, ki ste se udeležili duhovnih vaj! — Na Svečnico bo imela naša sadjarska in vrtnarska podružnica svoj občni zbor po rani službi božji v šoli. Na dnevnem redu je tudi poučni govor o sadjarstvu. Udje in vsi sadjarji, udeležite se ga!

Sv. Anton v Slov. goricah. Prosvetno društvo vprizori na Svečnico po večernicah v društvenem domu tridejanko »Pri Hrastovih«, na katero se vabijo vsi domačini in sosedje. Sodeluje domači pevski zbor in domača godba.

Ptujsko polje

Ptujska gora. Obilo smeja in zabave vam bo nudila na Svečnico popoldne po večernicah v šoli na Ptujski gori lepa veseloliga »Nevesta iz Amerike« od J. Mlakarja. Ker bo obisk kakor navadno velik, si poskrbite vstopnice že vnaprej.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Šola je na boštjansko nedeljo, ko je malo farno prošenje, priredila roditeljski sestanek. Obisk je bil lep, govora

g. šol. upravitelja in g. kateheta tudi. Le uspeh pouka najbrže ne bo tak kot bi bilo želeli. Ljudje so pač dostikrat že s tem zadovoljni, ako slišijo lepo besedo, a kar je glavno, da bi sami pri sebi kaj ukrenili, to se jim pa marsikdaj zdi pretežavno. Toda ravno izvedba dobrih načrtov je krona uspeha. — Konjerejci na spodnjem Ptujskem polju so dobili za svoje plemenske kobile v svojem okolišu točasno najlepšega medžimurskega plemenskega žrebca. Kupil si ga je znani oskrbnik banovinskih žrebcev g. Jože Rižnar iz Gajevca. Imel je velike težave, preden je dobil od hrvaških oblasti dovoljenje za odgon žrebca, ki mu je bila cena 18.000 din. Novemu lastniku dragocenega konja želimo, da bi imel z njim dosti veselja in koristi, a konjerejci pa da bi širili Ptujskega polja in sosednjega dela Slovenskih gorik zredili od tega žrebca mnogo lepih žrebet.

Sv. Marko. Na Svečnico po večernicah priredi naša mladina, organizirana v naših prosvetnih društvih, krasno narodno igro s petjem »Divji lovec«. Prijatelji naše mladine ste vabljeni!

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Preteklo nedeljo je imela tukajšnja Sadjarska podružnica svoj redni občni zbor. Udeležba je še bila precej zadovoljiva, pristopili so vsi navzoči nazaj in ostali zvesti naši sadjarski organizaciji. Kateri pa še niste ta dan bili navzoči, imate še priliko, da se vpišete za člane in plačate članarino. Če ne morete vsega naenkrat plačati, lahko do aprila na obroke, ker boste rabili Sadjarsko podružnico med letom večkrat, razen tega pa sprejemate celo leto društveno glasilo »Sadjar in vrtnar«. Letos vinogradniki zelo slutijo, da je vinska trta posebla v ledenem oklepu. Doslej smo imeli v novem letu samo še enega malega mrliča v župnji. Regulacija potoka se bo tudi kmalu pričela, kakor hitro bo mogoče in se že v ta nameš vršijo merjenja. Posestniki že odstranjujejo drevesa ob potoku v svrhu lažjega merjenja, ki ga vrši bano-vinski inženir, ki nadzoruje tudi vsa dela.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. V našem okraju se je že pojavilo nekaj primerov nalezljive ohromelosti svinj. Bolezen je zelo huda in doslej še niso iznašli primerne sredstva, s katerim bi se lahko bolezen preprečila.

Bogojina. V teku časa smo brali v »Slov. gospodarju« mnogo poročil, kako se je v raznih krajih Slovenije počastil spomin na pokojnega voditelja slovenskega naroda g. dr. Antona Korošca. Zato si tudi mi Bogojinčani štejemo v čast, dati v javnost, na kakšen način se je pri nas počastil spomin velikega pokojnika. Pri nas je ta spomin počastil Fantovski odsek s tem, da je sklical v nedeljo žalni sestanek in ob udeležbi vsega članstva FO in Prosvetnega društva se je na sestanku med drugim podal tudi življenjepis ter vse podrobnosti o smrti g. dr. A. Korošca. V ponedeljek smo se pa polnoštevilno udeležili sv. maše, zadušnice. Druge sv. maše zadušnice, ki je bila v tork, se je ponovno udeležilo vse članstvo naših organizacij, ki se pogreba ni moglo udeležiti, vsa šolska

prl) hišnemu gospodarju in Kunigundi oči. Prepričala sta se, da se je priklatil brat Pero v mesto z nekoliko drugimi nameni, kakor jih je hlinil z vstopom med branilce.

Divjaški uskok je imel oči za presojo ženske lepote ter privlačnosti. Kaj je bilo bolj na dlani nego dejstvo, da si je hotel po graničarski navadi osvojiti Kunigundo za vsako ceno. V vlogi graničarskega snubca je poznal dvoje: predaj se mi z dušo in telesom, nagradim te s turškim zlatom in postavim, kjer koli si izbereš, grad, v katerem boš neomejena gospodarica nad imetjem in življenjem v službovanje izročene uskoške kompanije. Pero ni bil oboževatelj, kateri bi si skušal deklislo srce nakloniti s prisrčnimi pogledi, nasmehom, z ubiranjem strun in pesmijo pod oknom, z občudovanjem vzbujajočim pripovedovanjem vojaških doživljajev; zahteval je popolno predajo na prvi pogled in če bi se oče Krištof protivil, pobeg v skrita uskoška zatočišča, kamor ne sega roka pravice. Kaj je bilo njemu mar, da je bil sam priča zaroke Kunigunde z Janezom v Vrhomem dolu! Njemu je bilo v ženskem vprašanju merilo in vodilo: kdor prej pride, prej melje. Sedaj je bil on v Mariboru in vrag po onem, kateri bi jo rad za ženo bogznaj kdaj. Meščanska Kunigunda mu je bila pogodu ženska in zakaj bi ne postala življenjska družica uskoku, kateri ji bo nasul na pot zlatnikov na mernike in jo čuval, da je noben možki niti pogledati ne bo upal, kaj šele, da bi se je dotaknil, ali jo celo žalil ter ogrožal!

Tako se je glasilo razkritje uskoške ljubezni nežni, ljubki, rahločutni, pobožni in z obljubo zaročne zvestobe vezani Kunigundi, edinki mariborskega mestnega sodnika. Stotniku sta se pobesila oba konca črnih mustač preko brade, ko ga je Kunigunda v odgovor na snubitev sunila od sebe, skočila iz sobe za goste v kuhinjo ter stekla od tam na dvorišče med služinčad.

Dejanski odgovor s sunkom in pobegom je razumel podivjani uskok; ženitvena ponudba in temeljita zavrnitev sta se odigrali tako naglo in nepričakovano, da sta bili trenutno preveč za graničarja Čatoriča. Še tako močan udarec turške sablje po čeladi bi ga ne bil tako omamil, kakor ga je sunek deklishe roke. Trajalo je nekaj časa, preden se je zbral in uganil, da je zaenkrat nasilno ugrabljenje predrznice nemogoče. S koncema mustač je zamigal, zarežal po pasje, zaškripal z zobmi, pljunil na tla in si dal duška v vzdihu:

»Majko ti tvojo! Tisoč vragov me naj raznese v sončni prah, če ne boš moja, a ne v gradu, pač pa v uskoškem brlogu!«

Uskoško maščevanje

Oče Krištof je takoj zvedel, kaj se je odigralo med njegovo edinko in uskoškim snubcem. Odobril je junaški in edino pametni postopek hčerke, katere vendar ni vzgajal za uskoškega tolovaja, ampak za poštenega, če že ne bogatega in imenitnega moža.

kanjem vode, saj nudi pomladanski dež le prav malo odvišne vode. Ta se zbira v edinem vodnjaku tega čudovitega mesta na robu skrajnih življenjskih možnosti!

Netopirji so pomagali odkriti čudo podzemlja. V Novi Mehiki (Zedinjene države) so začeli na novo raziskovati ogromne podzemeljske jame, ki so bile znane že nekaj časa. Preurediti jih hočejo v veliko turistično privlačnost. Te »Carlbadske jame«, kakor jih imenujejo, je odkril že l. 1902. neki cowboy (pastir), ki je jahal skozi deželo. Iz velike skalne razpoke je vzletela pred njegovimi očmi ogromna jata netopirjev, ki je bila videti v nesigurni svetlobi zahajajočega dne kakor velik, proti nebu dvigajoč se stebel dima.

mladina in veliko število farnikov. Pokojnega voditelja je na njegovi zadnji poti pospremilo častno število članov našega odseka v krogih in v civilu ter s tem izkazalo velikemu pokojniku poslednjo čast. Za vsa njegova dela bodi Bog pokojnemu voditelju dober plačnik!

Bogojina. Dne 30. januarja in dne 6. februarja bo pri nas gospodarski teden, ki ga organizira s pomočjo Kmečke zveze v Ljubljani naša Kmetijska zbornica. Udeležite se ga polnoštevilo!

Sv. Sebeščan. V naši občini sta dva kmetijska oglednika in oba na kraju občine. Ne vemo, zakaj morajo na primer iz Salamenec iti do teh oglednikov do 10 km daleč. Zakaj na bi bil en oglednik v Pečercovcih, Moščancih ali Salamenecih. Prosimo občinsko upravo, da gre svojim občanom na roko, saj sama pri tem ne bo imela nobene škode.

Kobilje. Za božične praznike nam je naš Fantovski odsek s Prosvetnim društvom priredil prav lepo igro »Vrata«. Igra je bila zelo dobro izvajana in tudi obisk je bil polnoštevilen. Take prireditve bomo vedno z veseljem obiskovali.

Gaberje. Posesnik Karel Genc je bil pred dnevi v Soboti obsojen na štiri mesece strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za eno leto, ker je v kleti Rozalije David, kjer je imel spravljeno svoje vino, kradel vino svoje dobrotnice, ki mu je iz prijaznosti dovolila mesto v kleti. V klet je zahajal s ponarejenim ključem.

Dolnja Lendava. Ravnatelj meščanske šole g. Simon Dobernik je prosil za premestitev. Njegovi prošnji je bilo ustrezno ter je postavljen za ravnatelja meščanske šole v Mariboru. Želimo mu obilo uspeha!

Savinjska dolina

Sv. Pavel pri Preboldu. Kakor opazate, smo se začeli tudi pri nas zadnji čas malo bolj zanimati za naš priljubljeni list. Vsi naročniki »Gospodarja« se moramo bolj zanimati zanj, ga priporočati svojemu sosedu ter ga dati tudi na razpolago za čitanje. Videli boste, da ga bodo počasi vzljubili in ga radi prebirali. Pozneje bodo brez izjeme vsi zavedni slovenski gospodarji naročili svoj list »Slovenski gospodar«. — Kaj pa je zopet novega pri nas? Iz Kapl. vasi je bilo prodano na javni dražbi potom okr. sodišča v Celju malo posestvo, obstoječe iz okrog 1 ha zemlje, hiše in gospodarskega poslopja po pokojni Jožefi Mohor, p. d. Joškova. — Kaj pa s hmeljem? Z naše občine je prodanega komaj 5 odstotkov zadnjega pridelka. Ubogi nakupovalci. Na ponudbo ga imajo dovolj. Kaj pomaga, ko pa naročil ni. Zaenkrat kupujejo samo gladko zelenega v malenkostnem obsegu. — Nabavljalna zadruga, ki obratuje v Dolenji vasi, ima že preko 200 članov in se lepo razvija. Ker se po trgovinah ni dobilo moke, sladkorja, olja, petroleja, mila itd., so k zadrugi pristopili tudi kmetje. Prvotno so bili včlanjeni, ozir. ustanovitelji večinoma skupina tovarniških delavcev. Dosedaj so vsi člani zadovoljni in plačujejo delnice večinoma v mesečnih obrokih po 30 din.

Ljubno. Prosvetno društvo priredi v soboto zvečer in na Svečnico v našem domu lepo narodno dramo »Plavž«. Nagradite požrtvovalne

igralce s polnoštevili obiskom. Posebno okoličani ne zamudite tega lepega dramskega dela našega slovenskega dramatika g. Klinarja.

Saleška dolina

Bele vode. Sneg bo tudi pri nas kmalu skopnel na veliko žalost naših smučarjev, posebno še tistih, ki prinajajo na Smrekovec. Smrekovska planinska koča je letošnjo zimo dobila električno luč, kar je smučarje poleg postržljivega oskrbnika Janeza in njegove žene, ki lepo skrbita za svoje goste, posebej navdušilo.

Škale. Prosvetno društvo »Slomšek« priredi v nedeljo (na Svečnico), dne 2. febr., ob treh popoldne Ancengruberjevo veseligrro: »Slaba vest« v 5 dejanjih. Prijatelji kat. prosvete vijudno vabljani, da vidite, kako pomore zdravo, pošteno veselje preko mnogih težav in reši obupajoče nepremišljenih dejanj. Na veselo svidenje!

Celjska okolica

Škofja vas. Lep in priazen je ta kraj, ki leži ob državni cesti v bližini Celja. Ob cesti stojijo lepe kmečke hiše s čednimi gospodarskimi poslopji. Vas loči v dva dela potok Gudenja, čez katerega je zgrajen pred kratkim otvoren novi železobetonski most. Ob tem mostu so vaščani postavili prav lepo novo kapelo v čast sv. Janezu Nepomuku, kar da še lepšo in prikljubnejšo obliko tej vasi in pa tudi kaže verno prebivalcev, kar je vse hvalevredno, da tudi kaj za čast božjo žrtvujejo. Malo naprej zunaj vasi ob državni cesti pa stoji še ena kapela, katere pa nikakor ne dela časti temu sicer lepemu kraju, ker je že v razpadajočem stanju, saj bo že skoro 40 let, odkar so jo zadnjič popravili in tudi ta kapela je skupna last vseh vaščanov, zato bi bilo priporočati, da se kdo zgane in pridobi dobrotnike, da še to kapelo popravijo.

Velika Pirešica. Vodstvo ljudske šole se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so pripomogli, da smo za Božič obdarovali revne učence. Posebno se zahvaljuje kr. banski upravi v Ljubljani. Po prizadevanju gospe Terezije Herberstein, zasebnice v Pirešici, so darovali: F. Ditrich, tvorničar v Indiji, 500 din; ing. L. Tunner v Beogradu 200 din; nameščenci v tvornici za cement dr. Pavel Kornfelda v Bečini 580 din; lekarnar Tončič v Celju 50 din; ing. Grašl v Bečini razna zimska oblačila. Ker je bila ustanovitev šolske kuhinje neizvedljiva, dobe tukajšnji slabotnejši učenci v velikem odmoru skodelico mleka po dobrotljivosti veleposestnice gđne Irme Ježovnik, ki pripeva dnevno šest litrov mleka. Nadalje darujejo mleko redno: Ignacij Guzej, posestnik v Železnem, Andrej Križan, posestnik v Železnem, Karel Jelen, posestnik v Pirešici. Po možnosti prispevajo mleko še nekateri posestniki. Šolsko vodstvo se najtopleje zahvaljuje vsem darovalcem mleka!

Šmarski kraji

Sv. Križ pri Rog. Slatini. V večih primerih opazamo, da živinorejci ne posvečajo zadosti pažnje svoji živini. Tako je enemu posestniku, ki se ni brigal, zakaj mu krava tako slabi, krava na posledicah metiljevosti poginila. S takimi dejanji propada naše lastno in narodno premoženje.

Metiljevost je sicer pravočasno lahko ozdravljiva. Kdor sumi svojo živino metiljavosti, naj pošlje vzorec blata od sumljive živine Drž. veterinarskemu bakteriološkemu zavodu v Ljubljani. Pregled je brezplačen. Tudi na ušivost telet nekateri ne obračajo nobene pozornosti. Skrbimo za zdravje naše goveje živine, držimo jo v redu in čistoti. Trud in skrb za njo nam bo živina zlasti v današnjih dneh bogato povrnila.

Sv. Križ pri Rog. Slatini. V nedeljo, dne 19. jan., so slatinski šolarji uprizorili v hotelu Pošta igro »Grudica«. Čisti dobiček je bil namenjen za kruh revnih šolarjev. Udeležba je bila obilna ter se je s tem pomagalo najrevnejši deci.

Zibika. G. Jelšnik 25 let župnik v Zibiki. Na Svečnico poteče 25 let, odkar je prišel v Zibiko za župnika g. Ivan Jelšnik. Svojo službo je nastopil sredi svetovne vojne. Ko je prišel v Zibiko, je našel v župnišču bolnika — svojega prednika g. Jožefa Krajncu, ki je več let ležal na postelji mrtvouden. Torej v zelo težkih razmerah je začel z mladeniško navdušenostjo orati zibiško njivo. In še danes po 25 letih je ravno tako svež in čil, kot je bil takrat ob nastopu fare. G. Jelšnik je mož strogega reda. Poleg farnega dela mu je najljubše delo ter skrb za božjo pot na Tinski gori. Z njemu lastno spretnostjo in prožnostjo pozdravlja in odpravlja romarje. Večkrat se je že izrazil, da bi Zibika in zibiški župnik malo pomenila, če bi nad Zibiko ne bilo Tinske gore, ki nese naše ime v širni svet. Zibiška in Tinska cerkev imata bronaste zvonove. Njegovo delo! Ko je prihajal naš jubilar v Zibiko, bi bil skoraj ostal v blatu, zdaj se lahko v Zibiko pripelješ z avtom prav do župnišča. Eden največjih dni v njegovih zibiških letih je bil gotovo dan, ko je leta 1931, blagoslovil in odprl prometno novo zibiško cesto. Da smo dobili na Stranjah urejeno železniško postajo, je največ zalegla njegova premišljena in krepka beseda. Zibičani se zavedajo, da imajo za svojega očeta in pastirja pravega moža in zato bodo 25 letni jubilej slovesno obhajali. Na Svečnico se bo vsa fara ob pol 11. uri dopoldne zbrala k zahtvalni službi božji. Najbolj so Zibičani svojem župniku hvaležni za to, da jim že dolga leta opravlja dvojno službo božjo, da ni treba nikomur opuščati sv. maše. Na to slovesnost bodo prihili duhovniki zibiški rojaki, dva sta njegova učenca: selniški župnik Čokl in katehet Zlatolas. P. Odilo bo spregovoril jubilejno besedo. G. župniku želimo, naj še dolgo pase zibiško čredo.

Laški kraj

Laško. Tudi Fantovski odsek v Laškem je za trideseti dan smrti pokojnega dr. Korošca sklical širši sestanek, na katerega je prišlo veliko število zavednih mož in fantov in tako počastilo spomin blagopokojnega. Na sestanku so nam bratje govorniki orisali delo in zasluge, ki jih je izvršil dr. Korošec za časa svojega trudapolnega življenja za slovenski narod. Za zaključek žalne slovesnosti je še bila recitirana deklamacija v spomin dr. Korošcu in tako je bila slovesnost končana. Marsikdo, ki je bil na tej slovesnosti, si je lahko mislil, ko je odhajal, ne bo na lepo človeka, ki bi nadomestil vrzel, ki se nam je napravila s smrtjo dr. Korošca.

Edinstveni pojav je trajal celo uro. Naslednje jutro se je cowboy z vrvjo spustil v razpoko in je odkril celo vrsto jam. Sprva mu odkritja niso hoteli verjeti, šele dvajset let pozneje so poslali tja znanstveno odpravo, da jame preišče. To delo je bilo tako težavno, da so ga čez nekaj časa opustili. Raziskani del jam, ki gre v dolžino kakšnih 10 km, so sedaj uredili tako, da je dostop vanj lahek. Po vseh znakih pa sodijo strokovnjaki, da gredo jame v dolžino preko 100 km. Vprašanje pa je, ali bo mogoče potovalce privabiti, kajti jame so v pustem delu Nove Mehike, težko je priti do njih in so oddaljene n. pr. od Newyorka 3000 kilometrov.

Nenavadna zbirka. Eno najbolj nenavadnih zbirk

S silo si ni upal nastopiti napram graničarju, ki se je po zavrnitvi potajil in se delal, kakor bi ne bil skušal z grdo zlorabo gostoljubja in pobratimstva razdreti obveznosti zaroke.

Ker uskok ni kazal sovražnosti ter maščevalnosti, ga je tudi hišni gospodar pustil na miru. O uskoku nikoli ne veš, če te ne bo enkrat prodal kot pobratima v turško sužnost.

Kunigunda se ni več prikazala uskoškemu drznežu pred oči. On sam je znal omamiti črva zavrnjene ljubezni z vojaškimi razvadami.

Za Kunigundo je prav kmalu začutilo vse mesto, kak zaveznik na življenje in smrt je uskoški stotnik s svojo tovarišijo. Graničarji so začeli popivati na kredo, kvartati za meščanski denar, razgrajati, izzivati pretepe ter poboje in ženske si na večer niso upale pokazati se na ulici.

Mariborčani so romali v procesijah k mestnemu sodniku s prošnjami, naj ukroti uskoško svojad, jo nažene iz mesta in zapre za tolovaji vsa mestna vrata.

Gospod Kristof ni bil bojazljivec, pač pa je gledal pred seboj grozeči turški vpad, v katerem bi lahko uskoška zverjad odpovedala in služila turškim plenilcem ter požigalcem za kažipote. Skušal se je znebiti nasilnežev na lep in miren način. Pošiljal je poročila v Gradec, naj od tam izposlujejo odpoklic uskokov, kateri se prav nič ne razlikujejo od bosanskih poturčencev.

Mestni sodnik je čakal na učinkovite ukrepe iz Gradca; uskoška četa je že plenila po Mariboru in grozila s požigi. Mariborčani so se odločili, da zaklenejo gostilne in prekinejo vsak stik z uskoško druhaljo. Prepričani so bili, da bo trezen uskok postal zopet človek s poveljnikom vred, kateri je prednjačil z nasiljem nad imetjem in žensko častjo. Presneto slabo so naleteli meščani z odtgnjenjem vina po mestnih krčmah. Stotnik Pero si je izmislil za ukrotitev gostilničarjev prav uskoško sredstvo. Pustil je ugrabiti prvega krčmarja, na katerega je naletel na ulici. Uskoki so ga gnali na dvorišče Wildenrainerjeve hiše na Koroški cesti, kjer je bilo obsežno gnojšče in radi mile zime gnojnica ni bila zamrznjena.

»Birt« je dobil v roke srednje dolg lesen stop v levico, v desnico pa težak bat. Tako oborožen je moral stopiti v gnojšče na oni prostor, na katerem je bilo najbolj globoko in zbrane največ gnojnice. Krdelo uskokov mu je zapovedalo, da mora zabiti stebrič z udarci z batom pod dno gnojnice. Vsak odrek pokorščine bi bil lahko ogenj v strehi za vse mesto. Ujetnik je začel zabijanjem. Skraja je šlo v redu, dokler ni bil zabit kolec pod površje gnojnice, a je moral čisto pod zemljo. Vsak zamahljaj po glavi stebriča pod gnojnico je opljuskal gostilničarja od kolen do glave. Kljub temu je moral nadaljevati zabijanje, dokler ni bilo končano in je bil revež ves osmrjen.

Z gnojnico oblitega, da je curljalo od njega, so vpra-

Naznanila

Tečaj »Resnica o zakonu«. škofijska matica KA deklet priredi na splošno željo deklet še en tečaj »Resnica o zakonu« v dneh od 5. do 8. februarja. Tečaj je namenjen vsem dekletom, ker vsako dekle nosi v sebi vzvišeno poslanstvo materinstva. S seboj prinesi dve rjuhi, brisačo in copate, oziroma čevlje brez žebeljev. Tečajnina 50 din. Začetek 5. februarja ob 18. Prijavite se takoj; dekleta, katerih prijave bi došle po 31. januarju, ne moremo več sprejeti. Navedite v prijavi točen naslov! — Povsod Boga po Mariji!

»Ljudski oder« v Mariboru priredi na Svečnico, 2. februarja, ob 17 v dolgem času zopet smeja in joka polno ljudsko igro »Pokora kmeta Bohanca«, ki jo je po češkem izvirniku za naše odre priredil g. Janez Oblak. Komur je do poštene zabave, naj ne zamudi prilike!

Pobrežje. Prosvetno društvo vprizori v nedeljo, 2. februarja, ob 19 v Slomšekovem domu na Alekšnadrovi cesti veseloigro v treh dejanjih »Maks v škripci«. Vstopnina običajna.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Dekliški krožek od Sv. Urbana priredi na Svečnico ob treh popoldne v bolfenski šoli zelo smešno in poučno igro.

Gornja Radgona. Tukajšnje Prosvetno društvo bo uprizorilo v soboto ob 8. uri zvečer in na Svečnico popoldne krasno dramo »Zadoščena krivda«.

Rače. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 2. februarja veseloigro »Stric v toplicah« ob treh popoldne v društveni dvorani v gradu. Igra se bo prihodnje nedeljo, 9. februarja, ob treh popoldne ponovila.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Na splošno željo bomo igro »Naša kri« na Svečnico popoldne ob treh ponovili.

Galicija pri Celju. V nedeljo, dne 9. febr. priredi FO skupno s PD in KJRZ po pozni sv. maši v šoli v Galiciji žalno komemoracijo za pok. voditeljem slovenskega naroda dr. A. Korošcem.

Št. Ilj pri Velenju. Tukajšnji FO priredi na Svečnico ob pol 3. uri popoldne krasno veseloigro »Gosposka kmetija«.

Polzela. V nedeljo, na Svečnico, ob treh popoldne nas vabijo dekleta na izredno lepo predstavo: »Madona v gozdu«.

Šmarje pri Jelšah. Na Svečnico se vrši občni zbor vinarske podružnice po tihi sv. maši v zgornji šoli. Na programu je tudi važno predavanje, ki ga bo imel naš bivši kmet. referent g. Bračko. Isti dan bo po prvi sv. maši v istih prostorih občni zbor za naše gospodarje. Bo predavanje o zadružništvu. Iz Ljubljane pride g. L. Puš.

Radna. V nedeljo, 2. februarja, bomo v našem zavodu obhajali praznik ustanovnika salezijanske družbe sv. Janeza Boska. Vabimo vse naše prijatelje in dobrotnike, da se udeležijo praznika in posebno popoldanskega sestanka sotrudištva.

SMEJTE SE!

Ce bo kaj posebnega

Strog trgovec odslovi svojega starega potnika, češ da mu pošilja premalo naročil. Namesto nje-

ga pa pošlje po kupčiji svojega zelo mladega, a zelo vestnega trgovskega pomočnika in mu — preden odide — natančno popiše, kako se naj ravna: »In kadar opravite svoje posle, pojdite v gostilno, naročite si zrezek in vrček piva, po-večerjajte in pojdite spat! Pošljite mi vsak dan poročilo, če pa bo kaj posebnega, mi brzojavite!«

Novi potnik odpotuje in se točno drži gospodarjevih navodil. A že peti dan brzojavi: »Zre-ka nimajo. Kaj naj storim?«

UGANITE!

Kdaj začno mlade račice plavati?

(Kdaj pride od voda)

Katere ovce jedo več: bele ali črne?

(Bele, ker jih je več.)

MALA OZNANILA

Cenik malim oznanilom

Vsaka beseda v malem oglasu stane za naročnike »Slov. gospodarja« 1 din, za nenaročnike 2 din. — Za Preklic, Poslano, Izjave se računa posamezna beseda 3 din. — Oglasni davek se zaračunava posebej. — Kdor oglašuje tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. — Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih oznanil, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgo-varja. — Mala oznanila se sprejemajo najpozneje do ponedeljka zvečer, če je pa v torek praznik, pa do ponedeljka do 9. ure dopoldne.

SLUŽBE

Viničarja, mož in žena kot delovni moči in offerja samo žena delovna moč. Sprejme Rošpohdvor (Sichof) v Rošpohu. 198

Sprejem ofra, 2—3 delovne moči, brez otrok, Lešnik Miha, pos. Laznica št. 1. Plačilo po dogovoru. 190

Viničarja s 3 delovnimi močmi sprejme Gole Ivan, Košaki št. 13, Maribor. 192

Hlapca, pridnega in poštenega, k volom in za druga kmetijska dela za takoj išče proti dobri plači uprava posestva Celjske mestne hranilnice v Rogatcu. 200

Sprejme se viničar s 3 delavci. Cvikel Ivan, Trčova 8, Sv. Peter pri Mariboru. 196

Oženjen par išče službo s štirimi močmi, več molzenja in živinoreje. Ponudbe na Ivan Kolar, Sopote 50, pošta Podčetrtek. 199

Sprejem takoj dve starejši osebi za skupno delo v vinogradu. Mesečna plača, hrana in stanovanje. Maribor, Kamnica 55. 207

Viničar s 3—4 delovnimi močmi se sprejme. Prednost — svojo živino. Tržaška c. 14. 208

Hlapec, starejši, trezen, priden, h konjem se sprejme. Cajnko Franc, trgovec, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu. 217

Sprejme se 4—5 članska delavska družina, večša vsega vinogradniškega in poljedelskega dela. Dobi 2 veliki njivi, lahko redi 2 kravi in svinje. Predstaviti osebno. Ivan Ločičnik, Rošpoh 125. 209

Mesarskega vajenca sprejemem takoj. Plausteiner Konrad, Trnovlje, Celje. 211

Kmečko dekle sprejemem. Nastop in plača po dogovoru. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. 212

Rabim konjskega hlapca, vajenega voženj in poljskih del. Plača po dogovoru. Nastop takoj ali čez 14 dni. Naslov v upravi. 215

Iščem mesto gospodarja, sem srednjih let. Ponudbe pod zmožen. 216

POSESTVA

Zelo ugodno naprodaj lepa hiša z zemljiščem, vrtom in njivo. V hiši so tri sobe, kuhinja, pred-soba, shramba in pred hišo veranda. Potem gospodarsko poslopje s kletjo, studenec na dvorišču. Potem je nekaj sadnih dreves in braje, kjer se pridelava 150 l vina. Tudi več hiš in posestev je naprodaj. Polzve se pri Črncu Alojz, Devica Marija Brezje št. 51 pri Mariboru, desno proti gozdu, pet minut od cerkve. 219

RAZNO:

Posojilo dajemo članom varčevalcem. Ugodni pogoji. Vloge obrestujemo po 5 %. Zato ne od-lagajte več, javite se čimprej pri zastopniku hranilnice in posojilnice »Moj dom« v Celju, Gregorčičeva ul. 3. Priloga znamke za 3 din. 213

Kovaški ambas, malo rabljen, kupi Toš, Ločič, Sv. Urban, Ptuj. 214

Stole vseh vrst Vam dobavlja najboljše in naj-ceneje. Ponudbe na Jakob Pučko, Maribor, Tržaška 57. Zastopniki se sprejmejo. 218

»Pri Starinarju« Zidanšek, Koroška c. 6 se prodajajo ostanki raznega blaga, moške in ženske obleke, hlače, srajce, fantovske in obleke za deklice, predpasniki, nogavice, močni čevlji, šivalni stroj za 780 din, 2 enaki postelji, omara, stolice, kuhinjska kredenca. 210

Zahvala

Vsem, ki so našega ljubega moža, očeta, starega očeta in brata

Matjaža Podplatnika

spremili na njegovi zadnji poti, izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. Posebna hvala vsem č. gg. duhovnikom, vsem sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem šte-vilu spremljali na zadnji poti.

Bog plačaj!

Zalujoči ostali.

Velika Nedelja, Maribor, Polenšak
22. januarja 1941. 206

šali nasilneži, če bo odprl klet, sicer ga bodo gnali pre-obleč in bo moral zabiti še en stop. Osramočeni krčmar se je vdal in je raje napojil sodrgo, nego bi se pustil trpinčiti do onemoglosti.

Zabijanje kolca ni bilo treba več ponoviti. Prva pre-izkušnja na Wildenrainerjevem gnojišču je omehčala vse mariborske krčmarje. Primer zabijanja stopa je klical po samoobrambi, ker se je čutil mestni poveljnik preslabega, da bi zablil s silo strahovanje meščanov, plenitve po krčmah ter posilstva pri belem dnevu.

Sklep zbora zaupnikov

Duša gibanja med meščani za obračun z uskoško druhaljo po zasluženju je bil mestni stražmojster Kajetan Hercog. Svetoval je Mariborčanom, naj ukrotijo divjake z onim sredstvom, s katerim so sami najbolj grešili nad mirom ter redom — z vinom! Trgovci ter razni obrtniki morajo znova začeti popivati in kockati z uskoki po mestnih krčmah. Graničarji se morajo zopet uveriti, da jim je meščan odpustil vse grdobije in da se z njimi brati, ker računa na njihovo izdatno pomoč v bližajoči se turški nevarnosti. Ko bo medsebojno razmerje utrjeno ter po-bratimija na višku, potem pa — lop po lopovih, da bodo pomnili mariborske batine do turške granice!

Kajetanov maščevalni načrt je bil od vseh nasvetov najbolj sprejemljiv in izvedljiv brez predhodnega obvestila preveč previdnemu mestnemu sodniku.

Mariborčani so zarajali z uskoki v vinu ter igri in plačevali hrupne ter razposajene nočne zabave iz lastnih žepov v težkem pričakovanju, kdaj bo dal stražmojster povelje: »To noč po njih!«

Bolj mirni, od uskoške nadloge ne toliko prizadeti Mariborčani, so bili po dalje časa trajajočem uskoškem vpitju ter razgrajanju prepričani, da se hoče kulturni štajerski Maribor pouskokočiti. Mnogoterim se je že pri-studilo preobilo vino, ko je vendarle sklical mestni straž-mojster v krčmo k »Veselemu kmetu« v Vetrinjski ulici strogo zaupni sestanek vseh onih, kateri so prisegli de-janski obračun z uskoškimi pobratimi. Kajetan Hercog je dal primesti na tajni zbor 21 dolgih ter širokih vreč iz najbolj močnega hodnega platna in prav toliko tankih konopljenih vrvi. Določili so pustni večer leta 1532. za splošno popivanje po vseh mariborskih krčmah. Vsak za-upnik naj povabi po dva uskoka na fašensko zabavo v to in ono krčmo, kjer mora še čakati večerja ter surova in kuhana pijača. Slednjč je treba ponuditi uskokom naj-ljubše jim »krampambole« iz žganja ter vročega medu. Ko bodo lakonce divjaške napojene do onemoglosti, bodo obiskali pivnice trezni ter krepki mesarji, usnarji, kovači in tako dalje z že pripravljenimi vrečami, katere bo treba pijanduram vreči preko glav, jih zadržniti spodaj ter povrh še močno povezati vreče z vrvjo okrog in okrog, da bo izključeno vsako izmotanje iz ujetništva z lastno močjo.

(Dalje sledi)

na svetu ima čilski (juž-noameriški) mnogokrat-ni milijonar Jose Maria de la Fonta. Del svoje palače v Valparaisu je spremenil v muzej. V neki dvorani stoji tam na visokih policah 1000 steklenic, v drugi je 2600 steklenic, a v tretji je še 20 steklenic. V teh steklenicah je voda, in sicer izvira voda v prvih 1000 steklenicah iz isto toliko rek po vsem sve-tu, v 2600 steklenicah je voda iz jezer, v 20 ste-klenicah pa je voda glavnih morij. De la Fonta, ki je navdušen raziskovalec in potova-lec, je pretežni del svoje zbirke sam prinesel do-mov. Najtežje mu je bi-lo dobiti vodo iz svete reke Padanga v Tibetu in iz Volge. V prvem primeru so mu delali te-žave tibetski, v drugem pa ruski cariniki.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Konjskega hlapca, pridnega, iščem. Predstaviti se: Košaki 7, v trgovini. 99

Viničar ali majar s 4—5 delavci se takoj sprejme za Sv. Jurij ob Pesnici, F. Matjašič, Pesnica. 144

Sprejem ofra s tremi delovnimi močmi. Valenta, Pekel 49. 163

Ofra sprejme Rudolf Partlič, Vosek 8, p. Sv. Marjeta ob Pesnici. 171

Prevzamem delo drv in plohov. Jakob Fišer, Nadole 94, p. Žetale. 174

Sprejme se kmečka dekla z dežele, ki je pridna, poštena ter pametna, ki zna poljska ter tudi nekoliko hišna dela. Lahko začetnica. Plača po dogovoru. J. Prekopec, pekarna, Sv. Jurij ob juž. žel. 176

Ekonom (šafarja), oženjen prednost, za veleposredstvo sprejme Vilkomdvor, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 175

Pošten pastir, šole prost, se sprejme. Terezija Lešnik, Sp. Radvanje 8 pri Mariboru. 180

Kovaškega učenca sprejemem. Kupim malo rabljen varilni aparat. Martin Lapuh, kovač, Sv. Peter pod Svetimi gorami. 181

Pošteno kmečko dekle srednjih let, večna, izučena šivilja in vajena gospodinjstva, želim kot samostojna gospodinja k dobrim ljudem. Naslov v upravi. 186

15 let star fant brez staršev se želi izučiti kolarske obrti. Naslov: Jakob Ritonja, Rucmanč, p. Sv. Tomaž pri Ormožu. 187

Fant, star od 18 let naprej, ki ima veselje do vrtnarstva, se sprejme takoj. Bensa Anton, Zg. Radvanje 42 pri Mariboru. 205

Iščem viničarja s štirimi osebami, s svojo kravo. Maribor, Gregorčičeva 8/I, desno. 204

Iščem hlapca na malo posestvo za vsa dela. Vprašati kolodvor Slivnica pri Mariboru. 201

POSESTVA:

Enodružinska hiša z vrtom na periferiji Maribora takoj na prodaj. Cena med 80.000 in 90.000 din. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 177

Prodajam prvovrsten vinograd v Pišecah. Vprašati: občinski urad Globoko. 178

Kupim posestvo 20.000—50.000 din vredno, lahko tudi s preužitkom. Milan Slavič, Slov. Konjice 18. 182

Prodajam malo posestvo, hiša, dvorišče, dva lepá vrta, 1 velika njiva, primerno za upokojenca. Godec, Sv. Miklavž 88, Hoče. 203

Kovačija s posestvom na državni cesti v Framu pri avtopostaji na prometnem kraju takoj na prodaj. Lorenčič Franc, Fram. 193

Umetni mlin na vodni pogon se da takoj v najem. Prednost imajo tisti, ki imajo svoje posestvo. Več se izve pri g. Mariji Slana, Sv. Benedikt v Slov. goricah. 185

RAZNO:

Delavka z dveletnim otrokom išče stanovanje v bližini Maribora. Naslov v upravi. 184

Mladega zdravega konja za vožnjo kupi Petan, kavarna »Astoria«, Maribor. 188

Ženin, neveste, pozor! Krasne vence, šopke izdeluje poceni in po naročilu cvetličarstvo A. Klemenčič, Maribor, Pristaniška 2. 183

Poceni se prodaja nova črna moška obleka, usnjena rabljena suknja, moško kolo. Rupret, Trubarjeva 5 (dvorišče), Maribor. 172

Prihranite si denar ter dajte v popravilo stare klobuke! Od 10 din naprej. Kupujem ovčjo volno po najvišji ceni. Se priporoča Vladko Babošek, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 173

Prodajam nove žrnije, zobna kolesa. Fuhrman, kolar, Pekel, Poljčane. 189

Prodajam deset mesecev starega žrebca. Vprašati se naj v Dogošah št. 12. 191

Kupim dinamo, 110—220 voltov. Zorko Edvard, Sv. Rupert v Slov. gor. 197

Kompletno cirkularsko prodaja Franc Skrbineš, Pobrežje 25, Sv. Vid pri Ptuj. 195

Trsne škarje vseh vrst, kakor tudi original »Kunde« žage za trsje, škropilnice za drevje, škropilnice za trsje sistem »Jessenigg«, posamezne dele za Jessenigg škropilnice, vodne žage ameriške, cirkularke in vso drugo železnino, štedilnike vseh vrst, dobite v najboljši kvaliteti le v trgovini z železnino Alfons Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 194

Veveričje in druge kože divjačine kupuje I. Ratej, Slov. Bistrica. 202

Trsnica in drevesnica Jožef Čeh, Selce, Sv. Rupert v Slov. goricah, nudi prvovrstno cepljeno trsje vseh sort na običajnih podlagah ter korenjake. Nadalje različne sorte lepih breskev in raznovrstne vrtnice 1854

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1777

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc. Maribor, Gosposka 11.

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo hitro zredi Vaše svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštnino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir, Slovenski trg 11

in vse podeželske trgovine

—Vsakovrstne—
ODPADKE
PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin

MARIBOR—DOBREŽJE

Cankarjeva ulica 16

Nakupovalnica Kopališka ul.

Telefon 27-43

Inserirajte!

Železničarji in poštarji! V Vaši naporni službi, ki jo vršite v vsakem vremenu, v dežju in mrazu, Vas varuje prehlada požirek toplega čaja. Pa ne navadnega črnega čaja, temveč vitamine vsebujočega krepilnega »EMONA« čaja. Prirejen z limono, rumom ali žganjem da vedno pijačo izrednega učinka in okusa. Toda samo pravi »Emona« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

Neveste - ženini!

šopke, vence, perilo, nogavice, obleke, klobuke i. t. d. i. t. d. kupite najugodnejše pri

„LAMA“, Maribor

Abt. 90

Podaljšaj
si
življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni ozdraviti, slabotne ojačiti, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrlost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in še mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo že more vsakdo, ki jo zahteva. dobiti takoj in

povsem brezplačno

V tej mali priročni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Ako ne morete takoj pisati, tedaj si shranite ta oglas.

PANNONIA APOTEKA

Budapest 72.

Postfach 83, Abt. 90

Kupujte pri naših inserentih!

LJUDSKA
POSODILNICA

V CELJU

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

**POMLADANSKI
DUNAJSKI VELESEJEM
WIENER MESSE
9. DO 16. MARCA 1941**

v znamenju poljedelstva in gozdarstva evropskega jugovzhoda

**Poljedelstvo (vsí poljedelski stroji) — vrtnarstvo — sadjarstvo
— vinogradništvo — ribolov in ribogojstvo — čebelarstvo —
kemična industrija — mlekarstvo — kletarstvo**

**Na področju Tehničnega velesejma
AVTOMOBILSKA IN MOTOCIKLISTIČNA RAZSTAVA
Prijava najpozneje do 10. februarja**

Vsa obvestila in navodila dajeta:

J. Kulhanek, počastni zastopnik za Dravsko banovino in bano-
vino Hrvatsko, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 24, telefon 51-85
H. Pfannenstill, gen. zastopnik za celo Jugoslavijo, Beograd,
Bosanska 29, telefon 30-881

P o p u s t i n a v s e h ž e l e z n i c a h !

RAZNO:

**Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na
Ptujski gori!** 1384

**Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno,
svinjsko dlako, arovco, staro železje, kovine,
baker, medenino kupi in plača najbolje: Arbei-
ter, Maribor, Dravska 15.** 11

ZIMSKI OSTANKI mariborskih tekstilnih to-
varn, dobro uporabni in brez napake: paket
serija »M« 10—12 m kretona za obleko, druka
za predpasnike in svila za bluzo 180 din; pak-
et original Kosmom »D« 10—12 m barhenta in
svile za obleke ter druk za predpasnike 230 din;
paket serija »T« 4 m volnenega blaga za obleko
dokler traja stara zaloga za staro ceno »T-1«
130.—, »T-2« 160.—, »T-3« 180.—, »T-4«
200.— (pri naročilu prosim sporočite serijo in
barve); paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za
moško obleko, za moški ali ženski plašč ali ko-
stum »Z-1« 200.—, »Z-2« 250.—, »Z-3«
300.—, »Z-4« 360.—, »Z-5« gladko sukno v
rjavi, modri in črni barvi 400.— din. Ne odgo-
varjajoče zamenjam, pri dveh ali več paketih
kprimeren popust. Ker se cene blagu dnevno
zvišujejo, priporočamo takojšnje naročilo! —
Razpošiljalnica »KOSMOS«, Maribor, Razlago-
va 24/II.

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge
sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje
ter podeljuje tudi manjša kratkoročna posojila
**Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v
Prevaljah.** Popolnoma varna naložba. Nove vlo-
ge vsak dan lahko dvignete! 1694

Z A N E V E S T E I N Z E N I N E
šopke, venčke, pajčolane, v veliki izbiri, izdeluje-
mo tudi po naročilu, posteljno perje že od 10 din
kilogram naprej, izgotovljene blazine in pernice
dobite najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo
Glavni trg 24 (novi avtokolodvor). 103

Umetno cvetje, vence

žalne potrebščine, velika izbira pri
„LAMA“, Maribor

**VZAJEMNA
ZAVAROVALNICA
V LJUBLJANI**

ZAVARUJE:

**P O Ž A R
V L O M
S T E K L O
K A S K O
J A M S T V O
N E Z G O D E
Z V O N O V E
Ž I V L J E N J E
K A R I T A S**

V s a k

*slovenski gospodar zavaruje
sebe, svoje in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici*

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

*Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru* registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-